

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
НУБІП України
ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

УДК: 377.8-057.87-026.15
НУБІП України
ПОГОДЖЕНО ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ

Декан гуманітарно-педагогічного

Завідувач кафедри

факультету педагогіки
НУБІП України
І.М. Савицька Р.В. Сопівник
« » 2023 р. « » 2023 р.

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему: «**ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНИХ ЯКОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ
МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ЯК КОМПОНЕНТА ЙОГО
ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ**»
НУБІП України

НУБІП України
Спеціальність: 011 «Освітні, педагогічні науки»
Освітньо-професійна програма: «Педагогіка вищої інколи»
Орієнтація освітньої програми: «Освітньо-професійна»

НУБІП України
Гарант освітньої програми _____ к.п.н. ЧЕРЕДНИК Лідія Миколаївна

Керівник магістерської роботи _____ д.ф.PhD 011 ДІРА Надія Олександрівна

Виконав: _____ ТУРЧИНА Катерина Сергіївна
НУБІП України
КИЇВ-2023

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри педагогіки
д.п.н., доцент Р.В. Сопівник
« » 2023 року

ЗАВДАННЯ

ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ
студенту Турчиної Катерини Сергіївни

1. Тема магістерської роботи: *«Формування креативних якостей особистості майбутнього педагога як компонента його професійної компетентності»*. Затверджена наказом ректора НУБіП України від 22.06.2021 р. за № 1002 С.

2. Термін подання завершеної роботи на кафедру: 01.11.2021 р.

3. Вихідні дані до магістерської роботи: Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положення про підготовку і захист магістерської роботи у Національному університеті біоресурсів і природокористування України; посібники, словники, довідники, методична, наукова література щодо теми дослідження.

4. Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. З'ясувати поняття, сутність та особливості креативності як компоненту професійної компетентності майбутніх викладачів.

2. Розглянути сучасні освітні вимоги до формування креативності як компоненту професійної компетентності майбутніх викладачів на прикладі НУБіП України.

3. Охарактеризувати процес формування креативності як компоненту професійної компетентності майбутніх викладачів.

4. Визначити педагогічні умови формування креативності як компоненту професійної компетентності майбутніх викладачів на прикладі НУБіП України.

5. Провести емпіричне дослідження вихідного рівня креативності як компоненту професійної компетентності майбутніх викладачів.

6. Розробити та проаналізувати ефективність програми з формування креативності як компоненту професійної компетентності майбутніх викладачів закладів вищої освіти та проаналізувати ефективність результатів.

Дата видачі завдання: 20.09.2020 р.

Керівник магістерської роботи

Н. Діра

Завдання прийняв до виконання

К. Турчина

РЕФЕРАТ

НУБІП України

Магістерська робота: 114 с., 71 таблиця, 73 рисунки, використаних

джерел - 17 найменувань, 1 додаток. Основний текст роботи викладено на 97 сторінках.

НУБІП України

Метою роботи є теоретичне обґрунтування креативності як компоненту професійної компетентності майбутніх викладачів та експериментальна перевірка їх ефективності.

Об'єкт дослідження – процес формування креативності як компоненту

НУБІП України

професійної компетентності майбутніх викладачів.

Предмет дослідження – організаційно-методична система формування креативності як компоненту професійної компетентності майбутніх викладачів.

Методи дослідження

НУБІП України

- теоретичні: вивчення, теоретичний аналіз та узагальнення наукових ідей в педагогічній, психологічній, філософській літературі з проблеми формування креативності як компоненту професійної компетентності майбутніх викладачів з метою виявлення різноманітних точок зору на дану

НУБІП України

проблему;
- емпіричні: спостереження, анкетування, тестування, аналіз рівня розвитку креативності як компоненту професійної компетентності майбутніх викладачів, педагогічний експеримент, які допомогли отримати необхідні дані

НУБІП України

щодо ознак сформованості креативності як компоненту професійної компетентності майбутніх викладачів;

НУБІП України

- статистичні: обробка результатів експериментального дослідження з проблеми формування креативності як компоненту професійної компетентності майбутніх викладачів; якісний та кількісний аналіз

НУБІП України

експерименту; методи математичної статистики для перевірки вірогідності отриманих результатів.

У першому розділі з'ясовано поняття і сутність креативності як цілісного динамічного особистісного утворення, що містить професійні знання та вміння, особистісний досвід майбутнього викладача та його професійно важливі якості, усвідомленість педагогічних цінностей, сформованість ціннісних орієнтацій та мотивів саморозвитку креативності, позитивне емоційно-ціннісне відношення до себе як фахівця та своєї професійної діяльності, вміння керувати особистими психічними та емоційними станами, професійну активність, здатність до цілепокладання і рефлексії.

Цілісність професійної педагогічної креативності ми розуміємо як поєднання емпіричної, художньо-образної і наукової форми сприйняття педагогічної дійсності.

У другому розділі було виокремлено педагогічні умови, а саме:

- створення позитивної мотивації у студентів до формування креативних якостей;
- організація здійснення комплексної діагностики розвитку креативності майбутнього педагога;
- використання різноманітних форм та методів удосконалення розвитку креативності майбутнього педагога.

У третьому розділі нашої роботи було виконано емпіричне дослідження, що спрямоване на вивчення процесу креативності майбутніх викладачів у вищих навчальних закладах. Ми розробили та піддавали перевірці ефективність педагогічних умов, які ми виділили для формування педагогічної креативності майбутніх викладачів у вищій освіті.

Ключові слова: творчість, саморозвиток, креативний педагог, творчий процес, креативність у навчанні, розвиток креативних здібностей майбутніх педагогів, педагогічна творчість, педагогічна інновація, самовдосконалення, педагогічна дослідницька робота.

НУБІП України

Список публікацій, у яких опубліковано основні результати дослідження:

1. Діра Н., Турчина К. Теоретичні аспекти дослідження креативних якостей особистості майбутнього педагога. Вісник студентського наукового товариства [електронне видання]: збірник наукових праць студентів, магістрантів і аспірантів. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. Вип. 29

НУБІП України

2. Діра Н., Турчина К. Важливість розвитку креативності педагога як елемента його педагогічної творчості. Міжнародна очно-дистанційна

НУБІП України

науково-практична конференція «Сучасні гуманітарні дослідження молодих науковців у глобалізаційному світі: виклики, інновації, безпека». [електронне видання]: м. Київ, 2023.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ЗМІСТ

НУБІП України

ВСТУП.....

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ КРЕАТИВНИХ ЯКОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТЬОГО ПЕДАГОГА.....

1.1. Поняття креативності педагога у сучасному освітньому процесі.....

1.2. Типи креативності та їх характеристики.....

1.3. Важливість творчості педагога для продуктивності освітнього процесу.....

1.4. Методи, методики та техніки розвитку креативності.....

Висновки до розділу 1.....

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ.....

2.1. Проведення констатувального та формувального експерименту дослідження.....

2.2. Розробка та апробація методики розвитку креативності майбутніх педагогів (на прикладі НУБіП України).....

2.3. Відгуки та результати після реалізації програми.....

Висновки до розділу 2.....

ВИСНОВКИ.....

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....

ДОДАТКИ.....

НУБІП України

НУБІП України

Вступ

Актуальність теми дослідження. У сучасному освітньому світі, де зростають вимоги до освітнього процесу та викладачів як професіоналів, актуальність формування креативності серед майбутніх викладачів стає вельми вагомим. Креативність в освіті стає ключовою якістю, яка сприяє впровадженню інноваційних підходів у навчання, стимулює активність студентів та сприяє підготовці висококваліфікованих фахівців, здатних адаптуватися до змін у сучасному суспільстві.

Україна, в якій освітній сектор постійно розвивається та реформується, стикається із зростаючими викликами та можливостями в галузі вищої освіти. Національний університет біоресурсів і природокористування України (НУБіП України) є одним із ключових закладів вищої освіти, який готує майбутніх викладачів та науковців для сільськогосподарського, екологічного та природничого секторів економіки. Завдяки своїй ролі у підготовці викладачів, НУБіП України стоїть перед важливим завданням формування креативних та інноваційно налаштованих спеціалістів, здатних вносити позитивні зміни у сфері освіти та досліджень.

На сьогоднішній день існує необхідність у науковому дослідженні та аналізі процесу формування креативності серед студентів, які майбутньою професією обирають викладацьку кар'єру. Це дослідження спрямоване на вивчення методів та стратегій, які можуть бути застосовані для стимулювання креативності в навчальному середовищі НУБіП України. Актуальність цієї теми полягає в тому, що вона сприятиме подальшому вдосконаленню педагогічного процесу, підвищенню якості освіти та підготовці майбутніх викладачів до ефективного виконання своїх професійних обов'язків у вимогливому освітньому середовищі.

Мета дослідження полягає у вивченні та аналізі процесу формування креативності у майбутніх викладачів, зосереджуючись на прикладі Національного університету біоресурсів і природокористування України (НУБіП України).

Об'єкт дослідження - це процес формування креативності. В даному контексті, об'єктом є майбутні викладачі, які отримують вищу освіту в Національному університеті біоресурсів і природокористування України (НУБіП України).

Предмет дослідження – організаційно-методична система формування креативних якостей у майбутніх викладачів вищої школи.

Завдання нашого дослідження:

1. З'ясувати поняття, сутність та особливості креативних якостей у майбутніх викладачів
2. Охарактеризувати процес формування креативних якостей у майбутніх викладачів вищої школи.
3. Визначити педагогічні умови формування креативних якостей у майбутніх викладачів вищої школи.
4. Провести емпіричне дослідження, за допомогою діагностики вихідного рівня сформованості креативних якостей у майбутніх викладачів
5. Розробити та проаналізувати ефективність програми з формування креативних якостей у майбутніх викладачів вищої школи та проаналізувати ефективність результатів.

Для досягнення поставлених завдань та досягнення мети нашого дослідження було використано різні методи дослідження.

Перш за все, ми використали теоретичні методи, які включали в себе аналіз та узагальнення наукових ідей з педагогічної, психологічної та філософської літератури. Це дозволило нам отримати різноманітні результати формування креативних якостей у майбутніх педагогів вищої школи.

Другий метод, який ми використовували, - це емпіричні методи. Ми проводили спостереження, анкетування, тестування та аналіз рівня розвитку креативності педагога у майбутніх викладачів вищої школи. Це допомогло нам зібрати необхідні дані для нашого дослідження.

Також, ми використовували статистичні методи, включаючи обробку результатів експерименту та аналіз отриманих даних. Ми застосовували

якісний та кількісний аналіз для перевірки вірогідності отриманих результатів. Використовували методи математичної статистики для більш точної обробки даних та перевірки гіпотез.

Усі ці методи допомогли нам систематично дослідити проблему формування педагогічної свідомості у майбутніх викладачів вищої школи та отримати об'єктивні результати нашого дослідження.

Наукова новизна цієї роботи полягає у ретельному аналізі і систематизації існуючих теоретичних підходів до креативності в освіті та їхнього застосування до практики підготовки викладачів у НУБіП України.

Дослідження зосереджується на конкретному освітньому закладі, що дозволяє визначити унікальність підходів та методів формування креативності у майбутніх викладачів.

Практична значимість полягає в тому, що вона надасть конкретні рекомендації для підвищення ролі креативності у педагогічній підготовці студентів НУБіП України. Результати дослідження можуть бути корисними для викладачів та адміністрації університету, а також інших освітніх закладів, які прагнуть покращити підготовку майбутніх викладачів і підвищити якість освіти в Україні.

Дана робота є важливим внеском у розвиток сучасної педагогіки та сприятиме подальшій підготовці викладачів, які будуть готові до викликів освітнього сектору та здатні створювати навчальні інновації для покращення якості освіти в Україні.

База дослідження: Національний університет біоресурсів і природокористування України. У дослідженні взяли участь 37 студентів 1-2 курсів спеціальностей 015 Професійна освіта (015.37 «Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології») галузі знань та 01 Освіта/Педагогіка

Етапи роботи. Дослідження проводилося з 23.09.2023р. по 27.10.2023р. в 3 етапи.

На першому етапі нашої роботи ми провели вивчення та відібрали психолого-педагогічну та науково-методологічну літературу, пов'язану з обраною темою. Ми сформулювали мету дослідження, визначили гіпотезу та розробили план дослідження. Також на цьому етапі ми обрали методи дослідження та конкретні методики роботи, а також розробили заходи для контролю результатів нашої роботи.

Другий етап включав у себе розробку та впровадження програми для емпіричного дослідження. Ми провели розгорнутий психолого-педагогічний експеримент та здійснили оцінку ефективності проведеної роботи.

Третій етап включав у себе підготовку та оформлення магістерської роботи на основі стриманих результатів дослідження.

Апробація результатів дослідження:

1. Діра Н., Турчина К. Теоретичні аспекти дослідження креативних якостей особистості майбутнього педагога. Вісник студентського наукового товариства [електронне видання]. збірник наукових праць студентів, магістрантів і аспірантів. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. Вип. 29.

2. Діра Н., Турчина К. Важливість розвитку креативності педагога як елемента його педагогічної творчості. Міжнародна очно-дистанційна науково-практична конференція «Сучасні гуманітарні дослідження молодих науковців у глобалізаційному світі: виклики, інновації, безпека», [електронне видання]: м. Київ, 2023.

Структура й обсяг роботи. Структура роботи визначається характером і сутністю проблем, метою та завданням дослідження. Магістерська складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел, який містить 17 найменувань, 1 додатка на 2 сторінках, 71 таблиці та 73 малюнків. Загальний обсяг роботи становить 114 сторінок, з яких 97 сторінок основного тексту.

ВСТУП
НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ КРЕАТИВНИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ

1.1. Поняття креативності педагога у сучасному освітньому процесі

Поняття креативності педагога у сучасному освітньому процесі вивчалось та досліджувалося численними науковцями і педагогами.

Виховання-це і є креативність та вона відіграє дуже важливу роль у сучасному

світі. Навіть, під час воєнного стану в Україні багато педагогів

використовують креативність та творчість, проводячи заняття дистанційно,

під час повітряних тривогу, бомбосховищах чи у розвіданих школах під

окупацією. Багато хто з наших педагогів, проживаючи в окупованих місцях не

піддаються впливу і тиску з боку росіян і завдяки творчості та креативності

викладають уроки з елементами патріотизму, щоб діти не забували, що вони є

українцями перш за все. Одним із важливих внесків у розумінні поняття

креативності є дослідження відомого педагога Льва Виготського, котрий

висвітлює, що функціонування уяви та творча активність особи належать до

сфери, що обумовлюється її напрацюваннями в сфері досвіду та глибокими

емоційними взаємозв'язками між процесом уяви та реальністю [1].

«З позицій сучасного розвитку педагогічної науки слід доповнити, що

співробітництво і співтворчість учителя і учня ґрунтуються на свідомій

дисципліні, взаєморозумінні та взаємоповазі педагогів та учнів, в їхній

самовідповідальності й постійному само творенні» [2]. Про це весь час говорив

Антон Макаренко. Видатний педагог завжди був дуже креативним і думав на

декілька кроків вперед.

На основі прочитаної інформації в книжках «Nauczyciel w lustrze

refleksji. Rola twórczości pedagogicznej w kształceniu i praktyce zawodowej.»

Ilona Zeber-Dzikowska, Joanna Bak [3] і «Kreatywność» Elkhonon Goldberg,

спираючись на думки різних науковців, можна сформулювати поняття креативності [4].

Отже, креативність - це оригінальна властивість людини спонтанно і нестандартно мислити, знаходити щось нове, інтегрувати дрібне в глобальне, використовуючи експресивність. Креативність є початком творчого процесу.

У своїй статті «Креативність учителя як чинник розвитку педагогічної творчості» Павленко Віта Віталіївна наголошує на тому, що педагог має бути креативним, активним, мати свій стиль викладання, щоб розвинути креативність

у своїх учнів. Творчим педагогом вона називає людину, котра вміє швидко

перемикатися з одного виду діяльності на інший, генерує креативно ідеї, чимось новим може зацікавити чи здивувати учнів, (наприклад: вигадати гру, квіст чи завдання), вміє знайти підхід до будь-якого учня чи студента, людина, яка не переживає, що подумують інші та намагається розвиватися при будь-яких обставинах та намагатися йти вперед [5].

«В українському педагогічному словнику С. Гончаренка дається таке тлумачення творчості: це оригінальний і високоефективний підхід учителя до навчально-виховних завдань, збагачення теорії і практики виховання та навчання» [6].

Семенова ж розрізняє поняття креативності та творчості. Наполягає на тому, що креативність виникає з інтелектуальних і особистісних характеристик особистості, відмінно від творчості, яка в основному поріджена

з конкретними діями людини. Богоявленська і Я.А. Пономарьов вважають, що "інтелектуальна ініціатива" є головною сферою дослідження у творчості.

Згідно з їхнім поглядом, спільним для всіх видів творчої діяльності є "активна інтелектуальна участь" [7].

В 1999 році, американським психологом Грубером вперше був використаний інноваційний системний підхід до дослідження креативності, і

цей підхід в основному використовувався для розуміння унікальних характеристик креативних особистостей, використовуючи докладні приклади з архіву Дарвіна [8].

За С. Сисосвою, креативність є надбанням, на якому базується творча особистість, і вона обумовлена творчою активністю конкретної особи. Рівень креативності може варіюватися від одного індивіда до іншого, оскільки він залежить від багатьох факторів, таких як способи вираження, джерела натхнення, ступінь свідомості та стійкість. Всі ці аспекти разом сприяють інноваційній і творчій діяльності особистості [9].

Відповідно до теорії Грюбера, творчість є продуктом тривалого еволюційного процесу, що включає впливи як зсередини, так і ззовні. Грюбер проводив дослідження життєвих шляхів творчих особистостей з метою розкриття механізмів, що призводять до народження творчих ідей і досягнень.

Основні аспекти теорії Грюбера включають:

- Емпіричний підхід: Аналіз реальних історій творчих особистостей та їхнього поетапного розвитку.
- Поступовий розвиток: Творчість розглядається як етапний процес, що включає появу ідеї та її подальший розвиток до створення готового твору.
- Внутрішні та зовнішні впливи: Теорія враховує вплив як внутрішніх особистісних характеристик, так і зовнішнього середовища на розвиток творчості.
- Роль дисципліни: Важливість систематичної праці та зосередженості у творчому процесі підкреслюється.

Теорія Грюбера сприяє кращому розумінню та аналізу еволюції творчих ідей і творчої діяльності, враховуючи її складність та динаміку.

С. Меднік виклав модель креативності, у якій він стверджує, що конвергентне і дивергентне мислення спільно формують процес творчості, який включає в себе асоціативні механізми. За цією моделлю, більш креативні особистості відрізняються більш прямою ієрархією асоціацій, у порівнянні з менш креативними. Це означає, що вони мають більше міцних зв'язків між ідеями, що дозволяє активувати більше віддалених уявлень одночасно [10].

1.2. Типи креативності та їх характеристики.

Дж. Гілфорд вважав, що креативність є вродженим творчим потенціалом людини, зумовленим генетикою. Він визначив спочатку чотири, а потім розширив на шість ключових аспектів креативності:

1) Оригінальність - здатність генерувати незвичні асоціації та надавати нестандартні відповіді на стимули;

2) Семантична гнучкість - вміння виявляти основні властивості об'єкта і запропонувати нові способи його використання;

3) Образно-адаптивна гнучкість - здатність змінювати форму стимулу для пошуку нових ознак та можливостей;

4) Семантична спонтанна гнучкість - здатність генерувати різноманітні ідеї у непередбачуваних ситуаціях.

Пізніше додалось ще два:

5) Здатність до покращення об'єкта шляхом додавання деталей;

6) Уміння вирішувати проблеми, включаючи аналіз і синтез.

Також Гілфорд вважає що є дивергентне і конвергентне мислення.

Конвергентне мислення - це процес збирання і узгодження різних ідей, думок або варіантів, щоб досягти одного правильного чи оптимального рішення чи висновку.

Дивергентне мислення - це процес генерації різних ідей, варіантів, рішень або можливостей, які розходяться або розгалужуються в різні напрямки. Це вид мислення, який спрямований на створення різноманітних концепцій та асоціацій, і використовується в процесі творчості, генерації ідей та пошуку альтернативних рішень [11].

Вважається, що креативність може приймати різноманітні форми, включаючи наступні області:

Креативність проявляється в різних сферах і має різні виразні форми:

1) Мистецька креативність: Це творчість, пов'язана з мистецтвом, така як живопис, скульптура, музика, література та інші види мистецтва. Сюди

входять створення картин, скульптур, музичних композицій, поезії, романів і багато іншого.

2. Наукова креативність: Вчені та дослідники виявляють креативність, розробляючи нові теорії, проводячи експерименти та здійснюючи відкриття.

3. Бізнес-креативність: Підприємці та бізнесмени використовують креативність для створення нових продуктів, маркетингових стратегій, управлінських рішень і інновацій.

4. Соціальна креативність: Це пов'язано з розробкою нових підходів до вирішення соціальних проблем, таких як боротьба з бідністю, покращення освіти та охорони здоров'я, захист навколишнього середовища тощо.

5. Освітня креативність: Цей тип креативності відноситься до розробки нових методів і підходів до навчання та виховання.

6. Технологічна креативність: Технологічні фахівці та розробники програмного забезпечення проявляють креативність у створенні нових продуктів, розробці алгоритмів та інноваціях.

7. Дизайнерська креативність: Дизайнери створюють креативні рішення в сферах дизайну, таких як мода, меблі, графічний та веб-дизайн.

В цих сферах креативність може виявлятися через різні виразні форми і діє в якості джерела нових ідей і рішень. Отже, креативність може виявлятися у різних сферах життя і діяльності, допомагаючи розвивати інноваційні рішення та новаторські підходи [12].

Маслоу розкриває первинну і вторинну творчість, де первинна виставлена в ролі експресії, неочікуваності, а вторинна – є контрольованою з кінцевим результатом.

Едвард Тейлор виокремлює свої типи творчості:

- Експресивний - це натуральна потреба, яка сприяє гармонійному і когнітивний розвитку дитини.
- Продуктивний - це вид творчості, який славиться своєю практичністю, оскільки він сприяє розвитку навичок, що відзначаються особистістю.

- **Винахідник** - це тип творчості, в якому нові ідеї встановлюються, використовуючи попередні знання, навички та досвід у нестандартній манері.
- **Інновація** - інноваційна діяльність визначається як така, яка включає високий рівень абстракції, що дозволяє модифікувати, поліпшувати або формувати нові процеси як у науці, так і в мистецтві.

- **Виникаючі** - первинна творчість включає в себе одні з найскладніших аспектів, оскільки вона призводить до створення абсолютно нових принципів, фундаменту, та концепцій[13].

1.3. Важливість творчості педагога для продуктивності освітнього процесу.

Одним з найвидатніших креативних педагогів є Сухомлинський В.О. Саме ця людина запровадила уроки під відкритим небом на вулиці для дітей.

Сухомлинський був першим, хто провів урок за межами стін школи. Найважливішим у педагогічній діяльності він завжди вважав креативність, оригінальність, неповторність, вміння з маленьких деталей створити щось своє.

Також не менш креативним педагогом був Макаренко. Саме ця людина знайшла підхід до непростих дітей, навчила їх жити, працювати, віддала їм свою душу, завдяки своїй творчості і креативності він зміг виростити велику кількість порядних людей.

Кожен творчий педагог може знайти підхід до учня, завдяки своїй креативності зацікавити та навчити тому, до чого у дитини, навіть таланту немає.

Іноді педагоги роблять неможливе, заохочують і приваблюють своїм творчим підходом. Креативність педагога надихає дітей, допомагає вивчити щось за допомогою нестандартного методу, гри і т.п.

Творча людина завжди готова розвиватися, вчитися чогось нового і подавати в цьому приклад оточуючим. У креативних педагогів завжди креативні учні.

Креативність допомагає створити сприятливий навчальний середовище, яке спонукає учнів до активного навчання. Креативні педагоги можуть розробляти цікаві та захоплюючі уроки та завдання, які не лише передають знання, але й стимулюють думати, розвивати навички, та виражати власні ідеї.

Крім того, креативність сприяє розвитку різних навичок учнів, таких як критичне мислення, проблемне вирішення, комунікація, співпраця та самостійність. Педагоги, які застосовують креативні підходи, можуть адаптувати свої методи навчання до потреб кожного учня, створюючи індивідуальні навчальні шляхи.

Креативність також стимулює інтерес учнів до навчання, підвищує їхню мотивацію та бажання вчитися. У сучасному світі, де зміни відбуваються швидко, креативність набуває ще більшої ваги, оскільки вона допомагає учням навчатися адаптуватися до нових ситуацій і знаходити креативні рішення.

Творче навчання також сприяє розвитку особистості учня, допомагаючи йому виразити свої ідеї, розвинути впевненість у собі та відкрити свій потенціал. І, нарешті, креативність педагогів може бути важливим фактором впровадження інновацій в системі освіти, що сприяє покращенню якості навчання та підготовці учнів до сучасного світу.

Наставник, що сприяє розвитку творчості, надихає учнів до активних дій, підтримує їх в пошуках, заохочує ставити запитання та навчатися постійно. Творчість цвіте в атмосфері безпеки, де студенти можуть вільно висловлювати свої запитання, піддавати сумніву припущення та приймати участь у дискусіях. Важливо, щоб учні не мали страху перед отриманням негативних оцінок від педагогів, що може стримувати їхню активність і ініціативу [14].

1.4. Методи, методики та техніки розвитку креативності

Існує безліч методів, технологій і завдань, що сприяють розвитку креативності. Зокрема, метод «Ментальні мапи» представляють собою

зручний засіб для візуалізації процесів мислення і структурування інформації у графічній формі (рисунок 1.1.)

Ментальні мапи (іноді також називають ментальними картками) - це інструмент для візуалізації і організації інформації та ідей. Вони використовуються для представлення концепцій, взаємозв'язків між ідеями, структурування думок та планування завдань. Ментальні мапи створюються у вигляді графічних діаграм, де центральна ідея розміщується в центрі, а з неї виходять гілки, що представляють підкатегорії або конкретні елементи, які пов'язані з цією ідеєю. Вони допомагають організувати думки, робити записи, планувати проекти і вирішувати завдання, зокрема в навчанні, управлінні проектами, розв'язанні проблем і творчому мисленні.

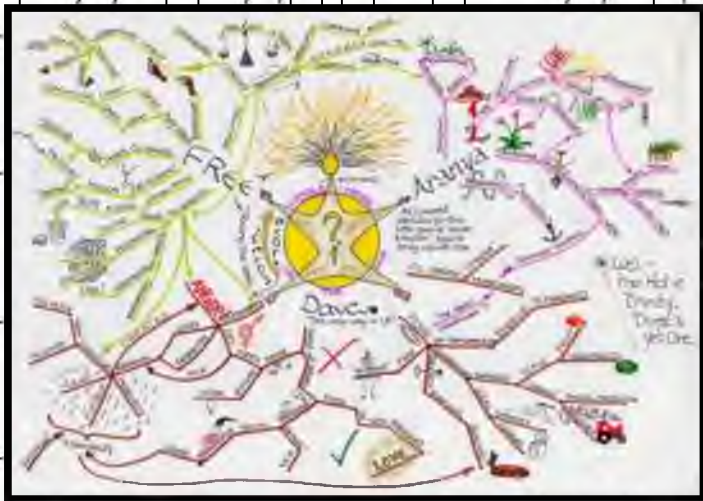

Рис. 1.1. Ментальна мапа.

Синектика - це методологія або підхід до розв'язання творчих завдань і проблем, який акцентує увагу на поєднанні різних ідей та концепцій з метою знайти нові способи думати і розв'язувати завдання. Цей метод сприяє створенню асоціацій між різними предметами, явищами або концепціями, що, в свою чергу, сприяє виникненню нових і новаторських ідей та рішень.

Синектика широко використовується в творчих галузях, таких як дизайн, мистецтво та інновації, а також у бізнесі для розв'язання складних завдань і підвищення творчого мислення команди.

Приклад:

Уявіть, що ви маєте завдання покращити дизайн пакету для продукту, який ви продаєте. Ви можете використати синектичний підхід, розглядаючи продукт з різних точок зору:

Візуальний аспект: Подумайте про кольори, шрифти та графічні елементи, які можуть зробити пакет більш привабливим для покупців.

Можливо, вам навіть варто намалювати декілька варіантів дизайну.

Звук: Розгляньте, як можна використати звукові ефекти або мелодії, пов'язані із вашим продуктом, для створення асоціацій та емоцій у споживачів.

Дотик: Дослідіть різні текстури та матеріали для пакету. Можливо, певна текстура може покращити сприйняття продукту в руках покупця.

Смак та аромат: Якщо продукт має асоціації з певними смаками або ароматами, подумайте про спосіб їх відтворення на пакеті.

Асоціації та історія: Розгляньте, які асоціації або історії можуть бути пов'язані із вашим продуктом і як ви можете це відобразити на дизайні пакету.

Застосування синектики у цьому контексті допоможе розглянути продукт з різних кутів та знайти креативні ідеї для покращення його пакету.

Мозковий шторм (Brainstorming)

Метод колективної генерації ідей, відомий як мозковий шторм, включає в себе участь учасників у процесі пропозиції найбільшого можливого числа різноманітних варіантів рішень без будь-якої критики. Основна мета - створити якнайбільше ідей, навіть якщо спочатку вони можуть здатися дивними або неявними.

Приклад:

Можна організувати мозковий шторм на таку тему, як покращення екологічної стабільності у вашому місті проживання. Учасники групи пропонують наступні ідеї:

- Встановити більше смітєвих сортувальних контейнерів у всьому місті.
- Запровадити обов'язкове використання сонячних батарей на дахах будинків.
- Запровадити програму збору відходів для подальшого перероблення.

Створити громадські сади та парки на місцях, де зараз розташовані забруднені території.

- Запровадити велосипедні доріжки та пішохідні зони для зменшення використання автомобілів...

Метод 6-3-5, також відомий як 6-3-5 Brainwriting, - це колективний підхід, при якому учасники групи записують свої ідеї на аркушах паперу, і потім ці ідеї обмінюються. Кожен учасник дивиться на ідеї інших та доповнює їх, додаючи свій власний внесок.

Приклад:

Варто уявити, що тема пов'язана з вдосконаленням рекламної кампанії вашого продукту. У вас є команда з шести учасників. Кожен з них отримує аркуш паперу з описом поточної рекламної стратегії та проситься записати свої ідеї для покращення. Час відведений на це - наприклад, 5 хвилин.

Потім кожен учасник передає свій аркуш наступній особі у групі, і процес продовжується. Кожна наступна особа дивиться на ідеї попереднього учасника і розширює їх або додає свої варіанти. Ця процедура повторюється три рази, що відповідає 3-м обмінам ідеями серед учасників.

Після завершення всіх обмінів ідеями, ви отримаєте набагато більше ідей та поглядів на покращення рекламної кампанії, ніж ви мали спочатку. Цей метод дозволяє збагатити ідеї завдяки спільній співпраці та творчому обміну думками серед учасників.

Асоціація слів (Word Association)

Метод асоціації слів полягає у спробі зв'язати між собою слова або об'єкти, які спочатку можуть здатися непов'язаними, з метою створення нових ідей та думок в процесі цього асоціативного мислення.

Приклад:

Беремо слово: "кава." Які асоціації виникають у вас, коли ви думаєте про "каву"? Можливо, ви асоціюєте це слово із наступними ідеями.

Ранкова бодрість

Аромат

НУБІП УКРАЇНИ

Кавова кав'ярня

Еспресо

Кофейна зерна

Шоколадний торт

Тепер ви можете взяти одну з цих асоціацій, наприклад "кавова кав'ярня," і далі розвивати ідеї, пов'язані з цим поняттям. Наприклад, ви можете думати про те, як зробити кав'ярню більш затишною, які нові смаки кави ви можете представити, або як привернути більше клієнтів до вашого закладу.

Таким чином, асоціація слів може допомогти вам розширити ваші думки та генерувати нові ідеї на основі спрямованого асоціативного мислення [10].

НУБІП УКРАЇНИ

Висновки до розділу 1

Висновок до розділу "Поняття креативності педагога у сучасному освітньому процесі, типи креативності та їх характеристики, важливість творчості педагога для продуктивності освітнього процесу, методи, методики та техніки розвитку креативності":

У сучасному освітньому процесі креативність педагога є однією з ключових складових для досягнення успішності і продуктивності навчання. Креативний педагог відзначається своєю здатністю думати нестандартно, розвивати інноваційні підходи до викладання та створювати стимулююче навчальне середовище для учнів.

У цьому розділі були розглянуті різні типи креативності педагога та їх характеристики. Важливо зазначити, що креативність може виявлятися як у способі викладання, так і у процесі планування навчального матеріалу. Здатність до інновацій та здійснення змін у навчальному процесі є важливою рисою креативного педагога.

Також було визначено важливість творчості педагога для продуктивності освітнього процесу. Креативний педагог сприяє активному навчанню, заохочує учнів до самостійного мислення та допомагає розвивати

їхні потенційні здібності. Це сприяє покращенню результатів навчання та створює позитивне навчальне середовище.

Наостанок, були розглянуті методи, методика та техніки розвитку креативності педагога. Застосування сучасних технік розвитку критичного мислення, робота з інноваційними методиками, може допомогти педагогу розвивати свою креативність та впроваджувати її в навчальний процес.

Отже, креативність педагога в сучасному освітньому процесі відіграє важливу роль, сприяючи як особистісному розвитку учителя, так і досягненню високих результатів у навчанні учнів. Розуміння і розвиток креативності педагога важливо для створення якісної та ефективної освітньої системи.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 2.

ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ.

2.1. Проведення констатувального та формувального експерименту дослідження

Проведення експерименту в основі опитування та реалізації заходів було можливим завдяки теоретичному аналізу креативності майбутніх викладачів вищих навчальних закладів. В рамках цього аналізу також розроблено і впроваджено науково-методичний інструментарій для вимірювання рівня креативності у майбутніх викладачів вищих навчальних закладів під час їх педагогічної підготовки.

У першому розділі нашого дослідження ми зосередилися на теоретичних аспектах формування креативності майбутніх викладачів вищої школи. Ми розглянули важливі аспекти, включаючи аналіз впливу креативності педагога на якість та результативність освітнього процесу. Також було розглянуто сутність поняття "креативність педагога" у контексті сучасної освіти та спробовано визначити, як вона виявляється у педагогічній практиці і як впливає на ефективність навчання та виховання.

Ми детально проаналізували різні типи креативності, які можуть бути характерні для педагогів, та вивчили їхні основні характеристики і вплив на роботу педагога.

Важливу увагу ми приділили перевагам творчого педагогічного підходу та його позитивному впливу на розвиток учнів, їх мотивацію та інтерес до навчання.

Також, ми розробили та впровадили термінологічний апарат, який допоміг структурувати поняття та терміни, пов'язані з креативністю педагога.

У заключному пункті цього розділу, ми представили різні методи, методики та техніки, призначені для розвитку креативності у майбутніх

педагогів. Ми розглянули конкретні практичні підходи та інструменти, які можуть бути корисними для розвитку творчості та її передачі учням. Зазначено, які засоби сприяють формуванню педагогічної креативності.

Для підтвердження обґрунтованості наших висновків, необхідно створити комплекс заходів для практичного впровадження визначених положень. Використання педагогічного експерименту є ефективним засобом для досягнення цієї мети.

Педагогічний експеримент дозволяє визначити об'єкт дослідження, штучно створити умови педагогічного впливу з можливістю подальшої реплікації, створюючи необхідні умови для дослідження. Цей підхід дозволяє визначити головну роль дослідника, забезпечити достовірність експериментальних даних та можливість їх подальшого аналізу для розширення розуміння педагогічних явищ.

У цьому розділі ми навели ключові етапи, методика проведення та результати нашого дослідження. Під час виконання експериментальної частини нашої роботи ми мали на меті перевірити ефективність педагогічних умов, спрямованих на формування креативних якостей майбутніх викладачів.

Сформульована мета визначила основні пріоритети та завдання, які розв'язуються під час проведення дослідно-експериментальної роботи:

- дослідження початкового рівня сформованості креативності майбутніх педагогів;

- проведення заходів задля покращення рівня креативних якостей

- майбутніх педагогів;

- аналіз та обробка отриманих результатів, їх систематизація та визначення ефективності проведеної теоретичної та експериментальної роботи.

Для досягнення нашої визначеної мети, ми використали наступні методи дослідження

1. Педагогічний експеримент.
2. Спостереження.

НУВБІП УКРАЇНИ

3. Опитування
4. Аналіз студентських робіт.
5. Математична обробка результатів.

Для досягнення цілі формування в майбутніх викладачів вищої школи, ми розробили конкретні педагогічні умови, які включають в себе:

НУВБІП УКРАЇНИ

1. Сприяння створенню у студентів позитивної мотивації для розвитку особистісних та професійних креативних якостей.

2. Проведення комплексної діагностики розвитку креативності майбутнього педагога.

НУВБІП УКРАЇНИ

3. Застосування різноманітних підходів та методів для поліпшення процесу формування педагогічної свідомості у майбутніх викладачів вищої школи.

Для оцінки результативності впровадження програми формування креативних якостей у майбутніх викладачів вищої школи потрібно провести педагогічний експеримент.

НУВБІП УКРАЇНИ

Експериментальний дослід проводився протягом академічного року 2022-2023 у Національному університеті біоресурсів і природокористування України.

НУВБІП УКРАЇНИ

Нами були проведені опитування 37 студентів 1-2 курсів, спеціальностей 015 Професійна освіта (015.37 «Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології») галузі

знань, 01 Освіта/Педагогіка. Ми провели дослідження серед майбутніх педагогів, спрямоване на вивчення рівнів креативності та ідентифікацію можливих чинників, які можуть гальмувати їхній потенціал у досягненні більших інновацій.

НУВБІП УКРАЇНИ

Студенти розподілені за статевою ознакою на жінок і чоловіків у відсотковому співвідношенні у (таблиця 2.1).

НУВБІП УКРАЇНИ

Таблиця 2.1.

Відсотковий розподіл студентів за статтю.

Відсотковий розподіл студентів за статтю

Жінка	40,5%
Чоловік	59,5%

У нашому опитуванні переважна кількість чоловіків приймала участь 59,5%, а це більше половини респондентів. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.1.).

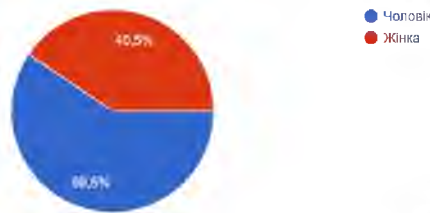

Рисунок 2.1. Відсотковий розподіл студентів за статтю.

Студенти поділені за віком на різні групи відсотковим чином у таблиці (табл. 2.1.).

Таблиця 2.2.

Віковий розподіл студентів.

Віковий розподіл студентів

16-18 років	27%
16-20 років	29,7%
20-25 років	21,6%
25-30 років	2,7%
30-40 років	18,9%
40+ років	0%

У нашому опитуванні більше молодих студентів взяли участь віком 16-25 років та середнім показником виявлено студентів 30-40 років, що становить 18,9%. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.2.).

НУБІ

раїни

Рисунок 2.2. Віковий розподіл студентів.

У таблиці(таблиця 2.1) йдеться про курси, що проходили дослідження.

Таблиця 2.1

Вкажіть курс на якому навчаєтесь

Вкажіть курс на якому навчаєтесь

1 курс	40,5%
2 курс	62,1%

У нашому дослідженні було встановлено, що в ньому брали участь

більше студентів другого курсу, ніж студентів першого курсу. Графічно ці дані

зображено на малюнку (рисунок 2.3.)

Рисунок 2.3. Розподіл респондентів за курсом

Наше первинне дослідження містить у собі 2 опитування.

Перше опитування містить 18 питань. Таке опитування проводилося за

методикою дослідження показників та рівнів розвитку креативності викладача

як чинника його суб'єктивного благополуччя[16]. У цьому опитуванні ми

будемо поділяти питання на групи:

1 група(1, 6, 7, 8 питання): визначає межі доцільності і креативні

можливості майбутніх педагогів.

У таблиці(таблиця 2.3.) йдеться про те, чи можна зробити оточуючий світ

кращим.

НУБІП України

Таблиця 2.4.

Світ, який вас оточує, можна зробити кращим?

1. Чи вважаєте ви, що світ, який вас оточує, можна зробити кращим?

а) так	70,3%
б) ні, він і так досить хороший	2,7%
в) так, але тільки трохи	27%

Ми дослідили, що більший відсоток опитуваних людей вважає, що світ можна змінити до кращого і це сигналізує про їх високий рівень креативності.

Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.4.).

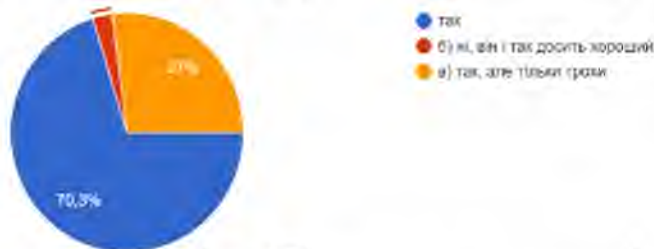

Рисунок 2.4. Оточуючий світ.

У таблиці (таблиця 2.3) йдеться про зайняття студентам маловідомої справи.

Таблиця 2.5.

Зайнятися справою, про яку мало що знаєш

6. Чи вмієте ви зайнятися справою, про яку мало що знаєте?

а) так, невідоме завжди приваблює	27%
б) невідоме мене не цікавить	2,7%
в) усе залежить від характеру цієї справи	70,3%

Ми виявили, що лише 27% студентів готові вивчати та займатися чимось новим, але більша частина респондентів вказали, що все залежить від характеру справи, що трохи знижує рівень допитливості майбутніх педагогів. Графічно ці дані зображені на малюнку (рисунок 2.5).

НУБ

- а) так, невідоме завжди приваблює
- б) невідоме мені не цікавить
- в) усе залежить від характеру цієї справи

їни

Рисунок 2.5. Справа маловідома.

У таблиці (таблиця 2.6) йдеться про виконання незнайомих справ.

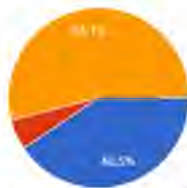
Таблиця 2.6.

Вам необхідно виконати незнайому справу.

7. Вам необхідно виконати незнайому справу. Чи відчуваєте ви бажання зробити це досконало?

а) так	40,5%
б) задовольняєтесь тим, чого встигли досягти	5,4%
в) так, але тільки тоді, коли мені це подобається	54,1%

Більшість студентів (54,1%) виконують справи досконало лише в тому випадку, якщо це їм цікаво. Але також великий відсоток студентів (40,5%) готові виконувати будь-яку справу досконало, що свідчить про відповідальність та дотливість майбутніх педагогів і є дуже важливим для їх фаху. Графічно ці дані зображені на малюнку (рисунок 2.6)

- а) так
- б) задовольняєтесь тим, чого встигли досягти
- в) так, але тільки тоді, коли мені це подобається

Рисунок 2.6. Досконалість

У таблиці (таблиця 2.7.) йдеться про рівень вивчення невідомого, але того, що зацікавлює досконало.

НУБ

їни

України

Таблиця 2.7.

НУБІП України

Не знаю, але прагну дізнатися

8. Якщо справа, якої ви не знаєте, вам подобається, чи прагнете дізнатися про неї якомога більше?

а) так	81,1%
б) ні хочу навчитися тільки основного	10,8%
в) ні, хочу задовольнитися тільки своєю цікавістю	8,1%

Нами зазначено, що більша частина студентів проявляє свою допитливість і хоче дізнатися більше на рахунок того, що їх приваблює, але також є студенти, які не проявляють допитливість. Графічно ці дані зображені на малюнку (рисунок 2.7.).

- а) так
- б) ні хочу навчитися тільки основного
- в) ні, хочу задовольнитися тільки своєю цікавістю

Рисунок 2.7. Вивчення невідомої цікавої справи.

У висновку щодо першої групи можна сказати, що студенти набрали 10 балів з можливих 12, що свідчить про високий рівень креативності та інтелектуальної активності

2 група (2, 3, 4, 5 питання): визначає рівень впевненості у себе.

У таблиці(таблиця 2.8.) йдеться про зміну світу своїми зусиллями.

НУБІП України

Зміна світу.

Таблиця 2.8.

2. Чи здатні ви своїми зусиллями змінити цей світ на краще?

а) так, у більшості випадків	24,3%
б) ні	13,5%
в) так, але в окремих випадках	62,2%

НУБІП УКРАЇНИ

Ми визначили, що більшість студентів мають сумніви у власних здібностях і потенціалі, проте 24,3% майбутніх педагогів володіють

впевненістю в своїх здібностях на високому рівні. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.8.).

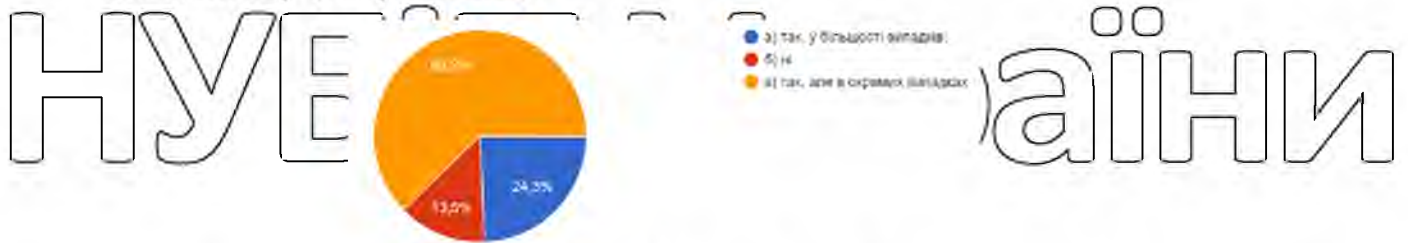

Рисунок 2.8. Зміни цей світ.

НУБІП УКРАЇНИ

У таблиці (таблиця 2.9.) йдеться про зміну світу своїми ідеями та створення прогресу.

Таблиця 2.9.

Поліпшення справ в світі і освіті

3. Чи вважаєте ви, що ваші ідеї могли б забезпечити значний прогрес у поліпшенні справи освіти?	
а) так	35,1%
б) так, але за сприятливих обставин	10,8%
в) лише певною мірою	54,1%

Ми визначили, що більший відсоток студентів сумніваються в собі.

Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.9.).

Рисунок 2.9. Прогрес в освіті.

НУБІП УКРАЇНИ

У таблиці (таблиця 2.10.) йдеться про творчі можливості і прагнення.

Таблиця 2.10.

Творчі можливості та прагнення допоможуть у майбутньому змінити

4. Ваші творчі можливості та прагнення допоможуть у майбутньому змінити дещо кардинально:

а) так, напевно	32,4
б) це малоймовірно	29,7
в) можливо	37,8

Виходячи з цього питання можна сказати, що більша частина майбутніх педагогів мають сумніви по відношенню до себе і своїх творчих можливостей, та прагнень, але трішки менший відсоток студентів 1-х та 2-х курсів впевнені у собі. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.10.).

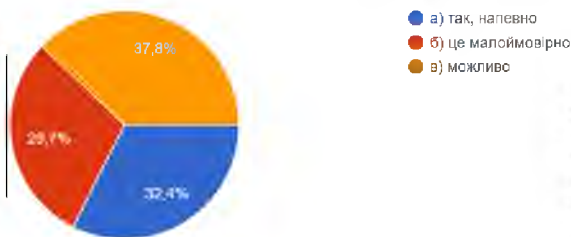

Рисунок 2.10. Кардинальні зміни.

У таблиці (таблиця 2.11) йдеться про варіанти вирішення справ.

Таблиця 2.11.

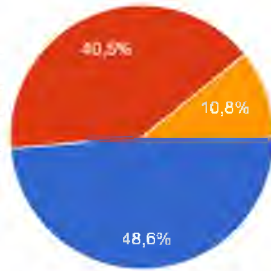
Варіанти вирішення справ

5. Коли ви плануєте розпочати якусь справу, ви завжди переконані в позитивному варіанті її вирішення?

а) так	48,6%
б) частіше маю сумніви	40,5%
в) так, завжди	10,8%

Нами було досліджено, що більший відсоток студентів зазначили, що переконані у позитивному варіанті вирішення справи, але також велика частина респондентів зазначила, що частіше мають сумніви, що показує недовіру собі. Графічно ці дані зображені на малюнку (рисунок 2.11).

НУЕ

- а) так
- б) частіше маю сумніви
- в) так, завжди

їни

Рисунок 2.11. Позитивні вирішення.
 По завершенню обробки 2 групи (2, 3, 4, 5 питання) питань, судячи з відповідей респондентів, велика кількість студентів впевнена у собі і своїх силах, але дуже велика частина майбутніх педагогів не вірить в себе і має низьку самооцінку.

Загальний бал респондентів становить 9 з 12 можливих, що являється не поганим.

3 група (9, 15 питання): характеризує переконливість та стійкість майбутнього педагогічного працівника.

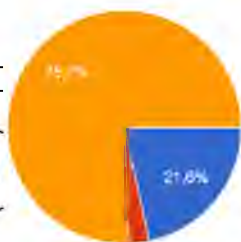
У таблиці (таблиця 2.12) йдеться про невдачі.

Таблиця 2.12.
 Спіткання невдач.

9. Коли вас спіткає невдача, то:	
а) розчаровуєтеся, втрачаєте інтерес	21,6%
б) припиняєте дію, бо її здійснення стає не реальним	2,7%
в) продовжуєте робити свою справу, навіть тоді, коли перешкоди подолати важко.	75,7%

З опитування ми бачимо, що майбутні педагоги НУБІП є стійкими і не зважаючи на перешкоди, готові йти вперед. Графічно ці дані зображені на малюнку (рисунок 2.12).

НУБ

- а) розчаровуєтеся, втрачаєте інтерес;
- б) припиняєте дію, бо її здійснення стає не реальним
- в) продовжуєте робити свою справу, навіть тоді, коли перешкоди подолати важко

їни

Рисунок 2.12. Невдача.

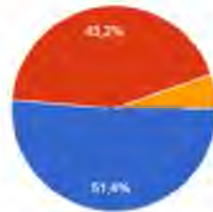
У таблиці (таблиця 2.13) йдеться про припинення справи.

Таблиця 2.13.

Етап припинення справи.

15. Ви займаєтеся справою і припиняєте її тільки тоді, коли:	
а) справу закінчено і виконано бездоганно	51,4%
б) більш-менш задоволені результатом	43,2%
в) не все ще вдалося зробити.	5,4%

Ми вдалося визначити, що більшість студентів виконують дану роботу якісно. У майбутньому такі педагоги будуть працювати на якість і зі своїми учнями, що є дуже добре. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.13.).

- а) справу закінчено і виконано бездоганно
- б) більш-менш задоволені результатом
- в) не все ще вдалося зробити

Рисунок 2.13. Припинити справу.

У висновку до 3 групи, що складається з 9 та 15 питань, можемо визначити, що майбутні педагоги НУБіП України є дуже стійкими та переконливими студентами, які готові долати усі бар'єри на шляху та працювати якісно і результативно, вони отримують 6 балів з 6 можливих у цій групі питань.

4 група (10 питань): допомагає визначити ступінь амбіційності студентів.

У таблиці (таблиця 2.14) йдеться про вибір професії.

Таблиця 2.14.

Як слід обирати професію?

10. Виходячи з ваших міркувань, професію слід обирати відповідно до:

а) своїх можливостей, подальших перспектив для себе;	78,4%
б) соціальної цінності та її престижу	8,1%
в) переваг які вона забезпечить	13,5%

На основі дослідження ми зазначили, що респонденти мають амбіції, що у подальшому допоможе їм у педагогічній діяльності, студенти НУБіП України будуть прагнути кар'єрного розвитку та поліпшенню своїх професійних навичок. Графічно ці дані зображені на малюнку (рисунок 2.14).

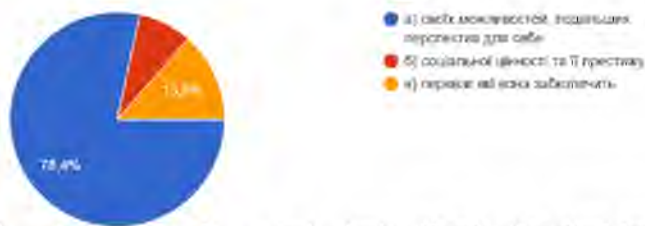

Рисунок 2.14. Професії.

У висновку до 4-ї групи питань (10 питань), ми стверджуємо, що дуже велика кількість майбутніх педагогів виявили в собі амбіції, які у майбутньому можуть виявитися корисними в педагогічній сфері. Бал 3 з 3 можливих.

5 група (12, 13 питання): повідомляє про рівень пам'яті на слух.

У таблиці (таблиця 2.15.) йдеться про запам'ятовування лекції на слух.

Таблиця 2.15.

Прослуховування лекції

12. Чи зможете ви, прослухавши лекцію, зразу переказати увесь її зміст:	
а) так, без проблем	16,2%
б) усього згадаги не зможу	24,3%
в) запам'ятовується лише те що цікавить	59,5%

Згідно нашому дослідженню, ми зазначаємо, що велика кількість респондентів має доволі хорошу пам'ять на слух, але найменша кількість студентів має чудову слухову пам'ять, бо без проблем можуть переказати ту лекцію що почули. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.15.).

НУЕ

- а) так, без проблем
- б) якщо згадати не змогу
- в) запам'ятовується лише те що цікавить

ІНІ

НУБІП УКРАЇНИ

Рисунок 2.15. Причинити справу.

У таблиці(таблиця 2.16) йдеться про запам'ятовування слів іншою мовою

Таблиця 2.16.

Запам'ятовування слів іншою мовою

13. Коли ви чуєте слово незнайомою вам мовою, чи можете його відтворити по складам, без помилок, не знаючи його значення:

а) так, без великих труднощів	21,6%
б) так, якщо це слово легко запам'ятати	48,6%
в) відтворю але не зовсім правильно	29,7%

Це питання показало нам і допомогло визначити що майже половина респондентів має дуже погану слухову пам'ять на іноземні та невідомі їм мови.

Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.16.).

НУЕ

- а) так, без великих труднощів
- б) так, якщо це слово легко запам'ятати
- в) відтворю але не зовсім правильно

ІНІ

Рисунок 2.16. Незнайома мова.

У висновку до 5-ї групи питань ми маємо лише 3 бали з 6 можливих, що означає середній рівень слухової пам'яті студентів.

6 група (11 питань): відкриває перед нами особливості зорової пам'яті.

У таблиці(таблиця 2.17.) йдеться про орієнтацію на знайомому маршруті.

Таблиця 2.17.

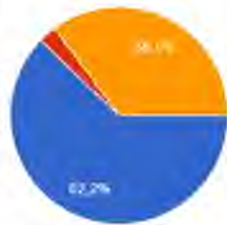
НУБІП УКРАЇНИ

Орієнтація на маршруті, що пройшли

11. Чи легко ви можете зорієнтуватися на маршруті, який уже пройшли?

а) так	62,2%
б) ні, боюся заблукати	2,7%
в) так, але тільки там, де місцевість сподобалась та запам'яталась	35,1%

За результатами відповіді ми бачимо, що більша частина майбутніх педагогів може зорієнтуватися на тому місці де вже були, про що говорить добра зорова пам'ять. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.17.).

● а) так
● б) ні, боюся заблукати
● в) так, але тільки там, де місцевість сподобалась та запам'яталась

Рисунок 2.17. Знайомий маршрут.

У висновку до 6-ї групи можемо зазначити, що більше половини студентів мають добру зорову пам'ять і їх бал становить 3 бали з 3 можливих

7 група (14 питання): Рівень бажання досягнути незалежності в особистому житті.

У таблиці (таблиця 2.18) йдеться про вільний час студентів.

Таблиця 2.18.

Справи, що люблять респонденти робити у вільний час.

14. У вільний час я люблю:

а) залишатись на самоті, міркувати	27%
б) бути в компанії	24,3%
в) мені байдуже, бути на самоті чи в компанії	48,6%

Ми визначили, що більший відсоток студентів і в компанії можуть знаходитись, і також комфортно себе почувать самі. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.18.).

НУБ

- а) залишитися на самоті, мріювати
- б) бути в компанії
- в) мені нічого, бути на самоті чи в компанії

їні

Рисунок 2.18. Вільний час.

Підбиваючи підсумки до 7-ї групи, можемо зазначити, що більшість студентів не прагнуть до можливості бути незалежною особистістю, тому їх бал становить 2 з 3-х можливих.

8 група (16-17 питання): Визначає рівень навичок абстрактного мислення

У таблиці (таблиця 2.19) йдеться про справи, що студенти роблять на самоті.

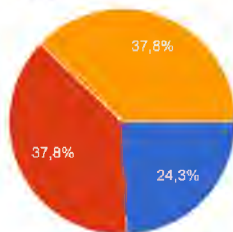
Таблиця 2.19.

Справи, що студенти роблять на самоті

16. Коли ви на самоті, то:	
а) мрієте про якісь абстрактні речі	24,3%
б) шукаєте собі конкретну справу	37,8%
в) іноді міркуєте про речі, пов'язані з роботою	37,8%

Найменша кількість студентів зазначила, що під час знаходження на самоті мріє про абстрактні речі, що значно знижує рівень вмій абстрактного мислення. Графічно ці дані зображені на малюнку (рисунок 2.19).

НУБ

- а) мрієте про якісь абстрактні речі
- б) шукаєте собі конкретну справу
- в) іноді міркуєте про речі, пов'язані з роботою

їні

Рисунок 2.19. На самоті.

У таблиці (таблиця 2.20) йдеться про ідеї та міркування.

Таблиця 2.20.

Ідеї, що захоплюють.

17. Якщо якась ідея захоплює вас, ви міркуєте над нею:

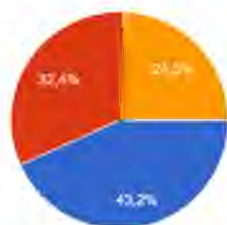
а) незалежно від того, де і з ким ви перебуваєте 43,2%

б) роблю це тільки на одинці 32,4%

в) там, де буде більш-менш спокійно 24,3%

Нами було зазначено, що найбільша частина респондентів може міркувати над ідеєю, яка захоплює, незважаючи на оточуюче середовище.

Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.20.).

- а) незалежно від того, де і з ким ви перебуваєте
- б) роблю це тільки на одинці
- в) там, де буде більш-менш спокійно

Рисунок 2.19. Захоплення ідеями.

У підсумку до 8-ї групи ми зазначаємо, що студенти мають вище за середній результат щодо абстрактного мислення 5 балів з 6 можливих.

9 група (18 питань): Допомагає дослідити рівень зосередженості майбутніх педагогів.

У таблиці (таблиця 2.20) йдеться про відтворення ідеї.

Таблиця 2.21.

Дії, коли відстоюєте якусь ідею

18. Коли ви відстоюєте якусь ідею, то:

а) можете відмовитися від неї, якщо вислухасте переконливі аргументи опонентів	24,3%
б) триматиметесь своєї думки, якими б не були аргументи	45,9%
в) поміняєте свою думку, якщо спротив буде міцним	29,7%

Найбільший відсоток опитуваних зосереджуються на своєму, а не на спільному. Графічно ці дані зображені на малюнку (рисунок 2.21.).

- а) можете відмовитися від неї, якщо вислухасте переконливі аргументи опонентів
- б) триматиметесь своєї думки, якими б не були аргументи
- в) поміняєте свою думку, якщо спротив буде міцним

Рисунок 2.21. Захоплення ідеями.

У висновку до 9 групи можна сказати, що студенти мають низький рівень зосередженості на справі, тому мають 1 бал з 3 можливих.

Додавши усі бали з кожної групи, ми отримали 42 бали:

$$10+9+6+3+3+3+2+5+1=42 \text{ бали}$$

42 бали говорять про те, що: У майбутніх педагогів є потенціал для творчого виявлення себе. У студентів є відповідні якості, які є ризиком їхній здатності генерувати нові ідеї та шукати рішення. Але, на жаль, існують певні труднощі, які ускладнюють процес творчості. Це вимагає від респондентів більш критичного ставлення до самих себе.

Другим нашим опитуванням був Опитувальник «Який Ваш креативний потенціал?» (Никифорова, Г. С., Дмитриевой, М. А., & Снеткова, В. М., (2003) [17]. Цей тест поділяється на 3 блоки (А, В, С). Кожен блок містить 16

питань.

Блок А "Моя особистість":

У таблиці(таблиця 2.22) йдеться про спосіб дій.

Таблиця 2.22

1. Люди в моїй організації думають, що їх спосіб дій – найкращий	
Завжди	2,9%
Часто	14,7%
Іноді	44,1%
Рідко	35,3%
Ніколи	2,9%
Бали	36

У групі, що була об'єктом дослідження, переважає практика вважати власний спосіб дій найкращим. За результатами опитування, 44,1% учасників іноді переконані, що саме їхні методи найкращі, і 14,7% роблять це часто. Проте, 35,3% рідко вважають свій спосіб найкращим, свідчаючи про наявність різних точок зору в групі. Також варто відзначити, що лише 2,9% завжди вважають свій спосіб найкращим, тоді як така ж кількість (2,9%) ніколи цього не робить.

Графічно ці дані зображені на малюнку (рисунок 2.22).

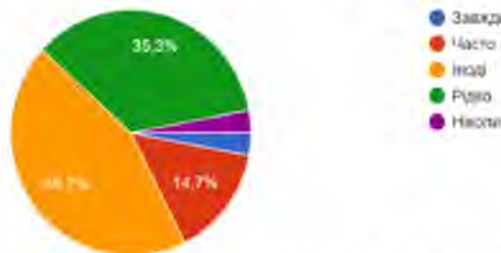

Рисунок 2.22. Дії є

найкращими.

У таблиці(таблиця 2.23.) йдеться про критичність.

Таблиця 2.23.

Цінність критичності.

2. Я ціную критичність

Завжди	8,8%
Часто	17,6%
Іноді	58,8%
Рідко	8,8%
Ніколи	5,9%
Бали	36

Дослідження показало, що більшість учасників групи позитивно оцінюють важливість критичного мислення в своїх діях та підходах. 58,8% іноді виявляють це, і 17,6% роблять це часто. Зауважено, що є група, яка менше віддає перевагу критичності (8,8%), і ті, хто цього не робить (5,9%).

Дослідження підкреслює різноманітність точок зору та оцінок в групі. Графічно ці дані зображені на малюнку (рисунок 2.23).

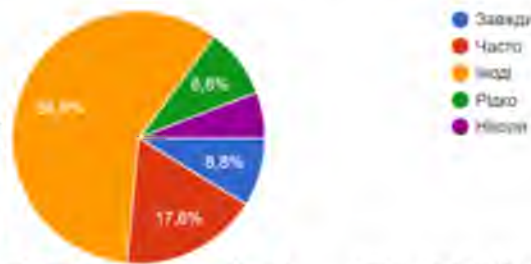

Рисунок 2.23. Дії є найкращими.

У таблиці(таблиця 2.24.) йдеться про відрізнення від інших.

Таблиця 2.24.

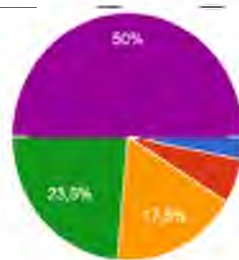
Страх відрізнення від інших

3. Я боюся відрізнитися від інших

Завжди	2,9%
Часто	3,6%
Іноді	17,6%
Рідко	23,5%

Ніколи	50%
Бали	56

У дослідженні виявлено, що більшість учасників групи не відчувають страху відзначатися серед інших. Найбільша кількість респондентів (50%) ніколи не боїться виділятися. Інші відсотки показують, що дуже мало учасників завжди (2,9%) чи часто (5,9%) відчувають цей страх. За загальним підсумком, результати свідчать про те, що більшість учасників групи відкриті для самовираження та не мають великого страху перед різницею. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.24.).

- Завжди
- Часто
- Іноді
- Рідко
- Ніколи

Рисунок 2.24. Відзначення.

У таблиці (таблиця 2.25) йдеться про схвалення креативності батьками.

Таблиця 2.25.

Схвалення креативності

4. Мої батьки схвалювали мою креативність	
Завжди	26,5%
Часто	26,5%
Іноді	17,6%
Рідко	11,8%
Ніколи	17,6%
Бали	5 балів

Дослідження показує, що для більшості учасників (53%) їхні батьки завжди або часто схвалювали їхню креативність. Проте є також група, яка не мала такої підтримки від батьків, іноді (17,6%), рідко (11,8%) або ніколи (17,6%). Такий різноманітний підхід батьків може вплинути на розвиток креативності серед індивідів. Графічно ці дані зображені на малюнку (рисунок 2.25).

НУБІГ

- Завжди
- Часто
- Іноді
- Рідко
- Ніколи

їїни

Рисунок 2.25. Схвалення.

У таблиці(таблиця 2.26) йдеться про невизначеність.

Таблиця 2.26.

Рівень почуттів під час невизначеності.

5. Я почуваюся некомфортно в ситуації невизначеності	
Завжди	20,6%
Часто	17,6%
Іноді	26,5%
Рідко	23,5%
Ніколи	11,8%
Бали	3 бали

За цим опитуванням можна сказати, що більшість респондентів відчувають дискомфорт у ситуаціях невизначеності принаймні іноді, і лише менше меншість ніколи відчуває дискомфорт в таких ситуаціях. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.26.).

- Завжди
- Часто
- Іноді
- Рідко
- Ніколи

Рисунок 2.26. Невизначеність.

У таблиці(таблиця 2.27.) йдеться про нові місця і знайомства.

Таблиця 2.27.

Мені подобаються нові обличчя, місця

6. Мені подобаються нові обличчя, місця

Завжди	35,3%
Часто	29,4%
Іноді	26,5%
Рідко	8,8%
Ніколи	0%
Бали	5 бали

У дослідженні ми виявили, що більшість учасників (завжди+часто = 64,7%) виявляють інтерес та пристрасть до нових облич, місць та досвідів.

Значущий відсоток завжди (35,3%) та часто (29,4%) виявляють цей інтерес.

Інші відсотки показують, що є група учасників, які іноді (26,5%) виявляють цей інтерес, та ті, хто рідко (8,8%) цього не робить. Важливим є те, що нікто з учасників не обрав варіант "ніколи," що свідчить про загальний інтерес до нових можливостей та досліджень. Графічно ці дані зображені на малюнку

(Рисунок 2.27.).

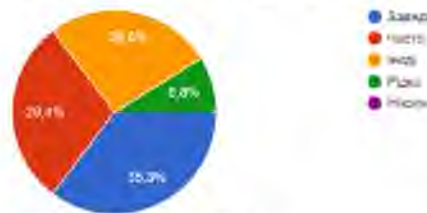

Рисунок 2.27. Нове.

У таблиці (таблиця 2.28) йдеться про відчуття порядку у житті.

Таблиця 2.28.

Рівень відчуття порядку в житті.

7. Мені необхідно постійне відчуття порядку в моєму житті	
Завжди	17,6%
Часто	31,4%
Іноді	38,2%
Рідко	8,8%
Ніколи	2,9%
Бали	3 бали

У даному дослідженні було виявлено, що більшість учасників вважають важливим забезпечення постійного порядку у своєму житті. Частина вказала, що це стосується до них часто (32,4%), а іноді (38,2%). Рідко відчуття порядку потрібне 8,8% учасників, і дуже маленький відсоток, 2,9%, ніколи не відчуває таку потребу. Результати свідчать про високий ступінь цінності порядку в житті більшості учасників. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.28).

Рисунок 2.28. Порядок життя.

У таблиці(таблиця 2.29.) йдеться про марення.

Таблиця 2. 29.

Марення	
8. Я вважаю, що марення, мрії можуть збутися	
Завжди	23,5%
Часто	20,6%
Іноді	38,2%
Рідко	17,6%
Ніколи	0%
Бали	3 бали

У цьому дослідженні виявлено, що більшість учасників (82,3%) вірять у здійснення своїх мрій та марень. Значуща кількість завжди (23,5%) та іноді (38,2%) ділять цей оптимізм. Також є група, яка часто (20,6%) вірить у здійснення мрій, а рідко (17,6%) відзначили такий підхід. Жоден учасник не обрав варіант "ніколи," що свідчить про загальний оптимізм та віру у можливість здійснення марень серед учасників. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.29).

НУБІ

- Завжди
- Часто
- Іноді
- Рідко
- Ніколи

аїни

Рисунок 2.29. Мрії.

НУБІП УКРАЇНИ

У таблиці (таблиця 2.30) йдеться про виявлення почуттів.

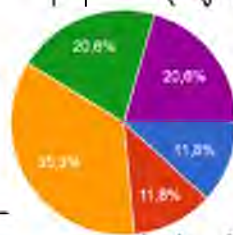
Таблиця 2.30

Рівень почуттів ніяковості

9. Я відчуваюся ніяково, коли люди виявляють свої почуття

Завжди	11,8%
Часто	11,8%
Іноді	35,3%
Рідко	20,6%
Ніколи	20,6%
Бали	3 бали

У цьому дослідженні було виявлено, що значна частина учасників відчувають ніяковість, коли люди виявляють свої почуття. Деякі завжди та часто (23,6%), деякі іноді відчувають цю ніяковість (35,3%), а інші рідко (20,6%). Однак, важливо відзначити, що певна кількість учасників (20,6%) ніколи не відчуваються ніяково в таких ситуаціях. Результати вказують на різноманітність реакцій на виявлення емоцій серед учасників, і точних числових значень в даних немає. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.30.).

- Завжди
- Часто
- Іноді
- Рідко
- Ніколи

Рисунок 2.30. Ніякове почуття.

НУБІП УКРАЇНИ

У таблиці (таблиця 2.31) йдеться про ролі.

Таблиця 2.31.

Отримання задоволення від ролей.

10. Я отримую задоволення, граючи ролі

Завжди	8,8%
Часто	11,8%
Іноді	23,5%
Рідко	20,6%
Ніколи	35,3%
Бали	1 бал

У дослідженні виявлено, що різні учасники мають різні ставлення до гри в ролі. Більшість (35,3%) ніколи не отримують задоволення від гри в ролі. Інші іноді (23,5%) або рідко (20,6%) відчують радість від гри в ролі. Також є ті, хто завжди (8,8%) і часто (11,8%) отримують задоволення, граючи ролі.

Результати показують різноманітність відношень до цього аспекту серед учасників дослідження. Графічно ці дані зображені на мапюнку (Рисунок 2.31.).

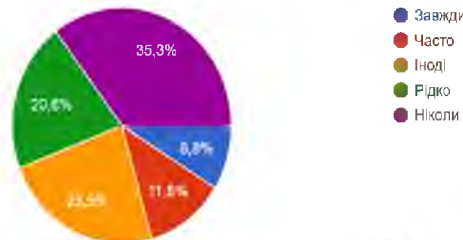

Рисунок 2.31. Ролі.

У таблиці (таблиця 2.32.) йдеться про наслідування правил.

Я досягаю більшого, коли наслідую правила

11. Я досягаю більшого, коли наслідую правила

Завжди	11,8%
Часто	11,8%
Іноді	52,9%

Таблиця 2.32.

Рідко	20,6%
Ніколи	2,9%
Бали	3 бали

У даному дослідженні виявлено, що більшість учасників вважають, що вони досягають більшого, коли дотримуються правил. Значуща кількість відзначила, що це стосується їх іноді (52,9%), а також деякі часто, або завжди (11,8%) чи рідко (20,6%) дотримуються правил. Надто маленька кількість учасників (2,9%) ніколи не вважають, що дотримання правил сприяє досягненню більших результатів. Результати показують різноманітність в днішенні до дотримання правил у групі. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.32).

Рисунок 2.32. Правила.

У таблиці (таблиця 2.33.) йдеться про керування почуттів людиною.

Таблиця 2.33.

Керування мною.

12. Я дозволяю своїм почуттям керувати мною	
Завжди	5,9%
Часто	23,5%
Іноді	32,4%
Рідко	23,5%
Ніколи	14,7%
Бали	3 бали

У цьому дослідженні видно, що різні учасники мають різні підходи до керування своїми почуттями. Більшість відчувають вплив своїх почуттів на себе іноді (32,4%) чи часто (23,5%). Деякі рідко (23,5%) дозволяють почуттям

впливати на себе, і є також частина учасників (14,7%), які ніколи не дозволяють почуттям керувати собою. Результати показують різноманітність підходів до керування емоціями серед учасників дослідження. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.33.).

Рисунок 2.33. Почуття керують.

У таблиці (таблиця 2.34.) йдеться про незалежність.

Таблиця 2.34

Мені подобається, коли мене вважають незалежним

13. Мені подобається, коли мене вважають незалежним	
Завжди	32,4%
Часто	32,4%
Іноді	17,6%
Рідко	8,8%
Ніколи	8,8%
Бали	2 бали

У дослідженні нами було виявлено, що більшість учасників цінують, коли їх вважають незалежними. Значуща кількість завжди (32,4%) чи часто (32,4%) відчувають себе незалежними. Інші іноді (17,6%) це важливо для них, тоді як деякі рідко (8,8%) чи ніколи (8,8%) не цінують цю оцінку. Результати вказують на важливість незалежності для більшості учасників дослідження. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.34.).

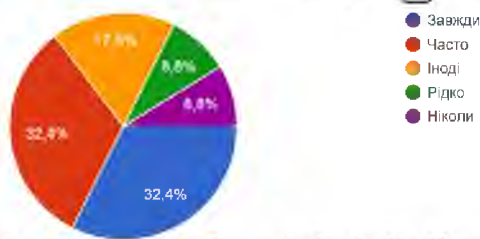

Рисунок 2.34. Незалежний.

У таблиці (таблиця 2.35) йдеться про вільне мислення.

Таблиця 2.35.

Мені подобається бути разом з вільно мислячими людьми

14. Мені подобається бути разом з вільно мислячими людьми	
Завжди	38,2%
Часто	35,3%
Іноді	11,8%
Рідко	11,8%
Ніколи	2,9%
Бали	5 балів

У цьому дослідженні видно, що більшість учасників відчуває привабливість до спілкування з вільнодумними людьми. Значуща кількість завжди (38,2%) чи часто (35,3%) цінує можливість бути разом з вільнодумцями. Інші іноді (11,8%) цінують такий тип спілкування, тоді як деякі рідко (11,8%) чи ніколи (2,9%) це роблять. Результати вказують на важливість спілкування з вільнодумними людьми для більшості учасників дослідження. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.35.).

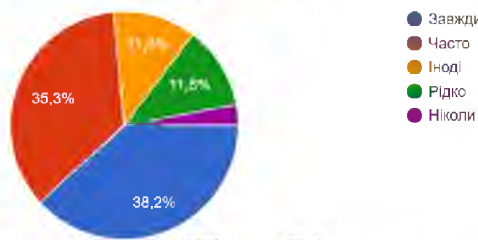

Рисунок 2.34. Вільне мислення.

У таблиці (таблиця 2.35) йдеться про креативність та активність

Таблиця 2.35.

Я скоріше креативний, ніж активний

15. Я скоріше креативний, ніж активний	
Завжди	5,9%
Часто	20,6%

Іноді	38,3%
Рідко	23,5%
Ніколи	11,8%
Бали	3 бали

У цьому дослідженні більшість учасників виявили схильність бути скоріше креативними, ніж активними. Значуща кількість завжди (59%) чи часто (20,6%) відчувають себе креативними. Інші іноді (38,2%) виявляють цю тенденцію, тоді як деякі рідко (23,5%) вдаються до креативності, але невелика кількість (11,8%) ніколи не відчуває себе креативними в порівнянні з активністю. Результати вказують на різноманітність підходів до співвідношення креативності та активності серед учасників дослідження. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.35.).

Рисунок 2.35. Креативність vs Активність.

У таблиці(таблиця 2.36.) йдеться про далекоглядність.

Таблиця 2.36.

Мені подобається зазирати далеко уперед

16. Мені подобається зазирати далеко уперед	
Завжди	20,6%
Часто	29,4%
Іноді	23,5%
Рідко	14,7%
Ніколи	11,8%
Бали	4 бали

У цьому дослідженні нами виявлено, що більшість учасників мають схильність подивитися вперед, вдаючись до далекого майбутнього. Значуща кількість завжди (20,6%) чи часто (29,4%) виявляють цю тенденцію. Інші іноді

(23,5%) мають схильність робити це, тоді як деякі рідко (14,7%) вдаються до подиву у майбутнє. Тільки невелика кількість (11,8%) ніколи не виявляє цю тенденцію. Результати вказують на різноманітність у сприйнятті майбутнього серед учасників дослідження. Графічно ці дані зображені на малюнку

(Рисунок 2.36.).

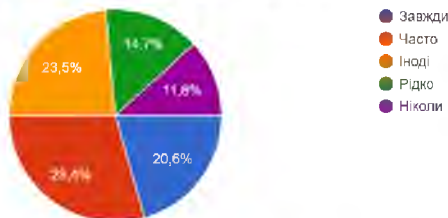

Рисунок 2.36. Загляни вперед.

Підсумовують бали до блоку А:

$$3+3+5+5+3+5+3+3+3+3+3+2+5+3+4+1=54 \text{ балів}$$

Висновок до блоку А Від 38 до 59 балів вказують на той факт, що у

студентів є достатньо розвинений креативний потенціал, але він не завжди проявляється повністю через певні особливості їх особистості. Це може бути обумовлено емоційними станами та напругою, які впливають на зниження ефективності виявлення креативності. Студентам може бути корисним

навчитися регулювати свої емоційні стани та зменшувати напругу, що сприятиме подоланню бар'єрів перед виявленням їхнього креативного потенціалу.

Блок В «Мій підхід до розв'язання проблем»

У таблиці(таблиця 2.38.) йдеться про поспішні висновки.

Таблиця 2.38.

Стикаючись із проблемою, я роблю поспішні висновки

1. Стикаючись із проблемою, я роблю поспішні висновки	
Завжди	11,8%
Часто	35,3%
Іноді	26,5%
Рідко	23,5%

Ніколи	2,9%
Бали	2 бали

У цьому дослідженні видно, що студенти часто приймають поспішні висновки при стиканні з проблемами. Багато з них (35,3%) визнали, що роблять це часто, тоді як інші іноді (26,5%) вчиняють подібним чином. Є і ті, хто рідко (21,5%) відзначив цю тенденцію, але лише дуже невелика кількість (2,9%) ніколи не робить поспішних висновків. Результати свідчать про різноманітність підходів студентів до вирішення проблем та прийняття рішень. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.38).

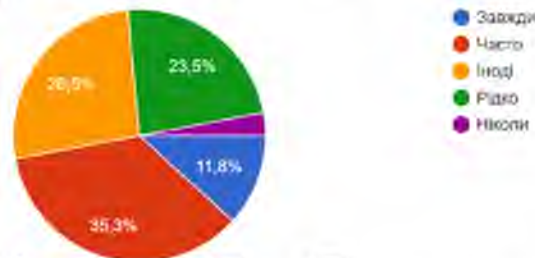

Рисунок 2.38. Поспішність висновків.

У таблиці (таблиця 2.39) йдеться про об'єктивність і аналітичність.

Таблиця 2.39.

Я стаю об'єктивним і аналітичним

2. Коли проблема виникає, я стаю об'єктивним і аналітичним	
Завжди	11,8%
Часто	55,9%
Іноді	17,6%
Рідко	5,9%
Ніколи	8,8%
Бали	4 бали

В цьому дослідженні нами виявлено, що багато студентів стають об'єктивними та аналітичними, коли вони зіштовхуються з проблемами. Значна частина з них часто (55,9%) робить це, під час як інші іноді (17,6%) виявляють подібну поведінку. Є також деякі студенти, які це роблять рідко

(5,9%), але лише дуже маленька кількість (8,8%) ніколи не виявляє таку об'єктивність та аналітичність під час розв'язання проблем. Результати вказують на різноманітність у структурі реакцій студентів на проблеми та їх здатність до об'єктивного аналізу. Графічно ці дані зображені на малюнку

(Рисунок 2.39.).

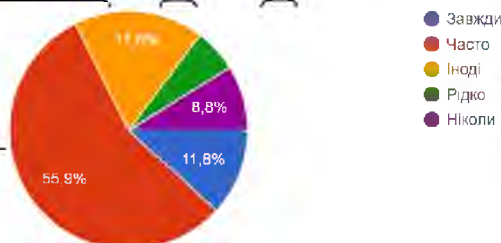

Рисунок 2.40. Об'єктивність і аналітичність.

У таблиці (таблиця 2.40) йдеться про прийняття рішень.

Таблиця 2.40.

Необхідні всі факти, щоб прийняти рішення

3. Необхідні всі факти, щоб прийняти рішення	
Завжди	32,4%
Часто	41,2%
Іноді	20,6%
Рідко	2,9%
Ніколи	2,9%
Бали	2 бали

В цьому дослідженні видно, що багато студентів вважають, що для прийняття рішення потрібні всі доступні факти. Значна частина з них завжди (32,4%) чи часто (41,2%) вірять у цей підхід. Є і ті, які іноді (20,6%) враховують всі факти при прийнятті рішення, але дуже невелика кількість (2,9%) робить це рідко чи ніколи (2,9%). Результати свідчать про те, що студенти відрізняються у своєму віру в обов'язковість врахування всіх фактів при рішенні. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.40.).

НУБІ раїни

- Завжди
- Часто
- Іноді
- Рідко
- Ніколи

Рисунок 2.40. Факти для прийняття рішень.

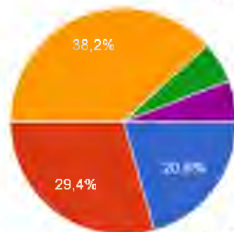
У таблиці (таблиця 2.41.) йдеться про внутрішні відчуття.

Таблиця 2.41

Моє внутрішнє відчуття допомагає мені

4. Моє внутрішнє відчуття допомагає мені	
Завжди	20,6 %
Часто	29,4%
Іноді	38,2%
Рідко	5,9%
Ніколи	5,9%
Бали	3 бали

У цьому дослідженні видно, що для багатьох студентів їх внутрішнє відчуття грає важливу роль в процесі прийняття рішень. Значна частина завжди (20,6%) чи часто (29,4%) відчувають, що це внутрішнє відчуття допомагає їм. Інші іноді (38,2%) спираються на це відчуття, тоді як деякі рідко (5,9%) роблять це. Тільки невелика кількість (5,9%) ніколи не відчуває, що їм допомагає їх внутрішнє відчуття в прийнятті рішень. Результати свідчать про індивідуальний характер підходів студентів до використання свого внутрішнього відчуття у прийнятті рішень. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.41).

- Завжди
- Часто
- Іноді
- Рідко
- Ніколи

Рисунок 2.41. Факти для прийняття рішень.

Рівень розраховування на свої знання наведено у таблиці (таблиця 2.42.).

Таблиця 2.42.

Я розраховую на свої минулі знання подібних проблем

5. Я розраховую на свої минулі знання подібних проблем	
Завжди	23,5 %
Часто	47,1%
Іноді	26,5%
Рідко	0%
Ніколи	2,9%
Бали	2 бали

У цьому дослідженні виявлено, що для багатьох студентів їх минулі знання про подібні проблеми мають велике значення. Значна частина завжди (23,5%) чи часто (47,1%) розраховують на ці знання при вирішенні проблем. Є і ті, які іноді (26,5%) роблять це. Дуже маленька кількість студентів (2,9%)

ніколи не спирається на свої минулі знання про подібні проблеми. Результати свідчать про різноманітність підходів студентів до використання своїх минулих знань у вирішенні проблем. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.40.).

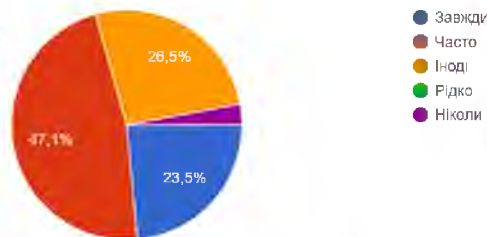

Рисунок 2.40. Знання.

Рівень зацікавленості роботи над деталями наведено у таблиці (таблиця 2.41.).

Таблиця 2.41.

Ненависть до праці над деталями

6. Я ненавиджу працювати над деталями	
Завжди	35,3%
Часто	26,5%
Іноді	38,2%

Рідко	0%
Ніколи	0%
Бали	3 бали

У цьому дослідженні видно, що для багатьох учасників працювати над деталями не є привабливою задачею. Значна частина завжди (35,3%) чи часто (26,5%) ненавиджить працювати над деталями. Інші іноді (38,2%) мають такі почуття. Це означає, що для багатьох учасників важливіше бачити загальну картину чи концепцію, аніж фокусуватися на дрібницях. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.41.)

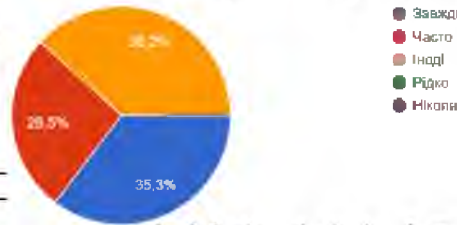

Рисунок 2.41. Робота над деталями

Секрет успіху полягає в укомплектованому штаті персоналу, про це йдеться в таблиці (таблиця 2.42)

Таблиця 2.42.

Секрет успіху – в укомплектованому штаті персоналу

7. Секрет успіху – в укомплектованому штаті персоналу	
Завжди	20,6%
Часто	41,2%
Іноді	29,4%
Рідко	8,8%
Ніколи	0%
Бали	2 бали

Ключовим фактором успіху є належно підготовлений персонал. Відповіді учасників опитування показують високий рівень важливості

компетентного персоналу для успішного функціонування бізнесу. Більшість респондентів наголосили, що вони завжди чи часто приділяють увагу цьому аспекту, підкреслюючи що якісний персонал грає критичну роль у досягненні бізнесових цілей. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.42.).

Рисунок 2.42. Секрет успіху

Про укомплектованість штату йдеться в таблиці (таблиця 2.43)

Таблиця 2.43.

Статистичні дані та діаграми дають викривлену картину

8. Статистичні дані та діаграми дають викривлену картину	
Завжди	8,8%
Часто	23,5%
Іноді	47,1%
Рідко	17,6%
Ніколи	2,9%
Бали	3 бали

Аналіз даних та графічні представлення вказують на те, що отримана інформація має відхилення від очікуваних норм, а саме, більше половини респондентів регулярно або часто відзначають викривлену картину в контексті оцінки даних. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.43.).

Рисунок 2.43. Викривлена картина.

Різноманітність підходів до вирішення проблем демонструється в відповідях респондентів на питання про однаковість методів при розв'язанні проблем, саме про це йдеться в таблиці (таблиця 2.44)

Таблиця 2.44.

До проблем треба підходити одним і тим же чином.

9. До проблем треба підходити одним і тим же чином	
Завжди	0%
Часто	14,7%
Іноді	41,2%
Рідко	26,5%
Ніколи	17,6%
Бали	3 бали

У вивченні проблеми ми використовували однаковий підхід до неї, але існує різна частота використання цього підходу. Результати показують, що іноді (41,2%) та часто (14,7%) підхід використовується, але також відзначено рідкісне (26,5%) та нульове (17,6%) використання цього підходу. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.44.).

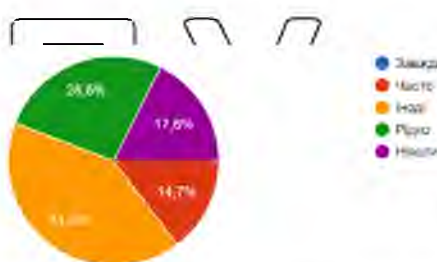

Рисунок 2.44. Одне рішення всіх проблем

У таблиці (таблиця 2.45.) йдеться про здатність до креативного вирішення проблем.

Таблиця 2.45.

Мене сприймають як людину, що розв'язує проблеми оригінально

10. Мене сприймають як людину, що розв'язує проблеми оригінально	
Завжди	0%

Часто	29,4%
Іноді	44,1%
Рідко	20,6%
Ніколи	5,9%
Бали	3 бали

Респонденти вказали, що їх сприймають як особистість, яка зазвичай має здатність до оригінального розв'язання проблем. Цією цю аспектом спостерігається частіше (29,4%), іноді рідше (20,6%), але ніколи (5,9%) ця здатність не проявляється завжди (0%). Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.45).

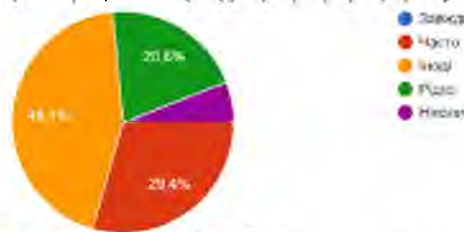

Рисунок 2.45. Оригінальність у проблемі

У таблиці (таблиця 2.46.) йдеться про труднощі із знаходженням розв'язку проблеми.

Таблиця 2.46.

Труднощі із знаходженням розв'язку проблеми.

11. У мене є труднощі із знаходженням розв'язку проблеми	
Завжди	2,9%
Часто	17,6%
Іноді	44,1%
Рідко	29,4%
Ніколи	5,9%
Бали	3 бали

Респонденти вказали на труднощі в знаходженні розв'язку проблеми, які виникають у різних обсягах. Іноді (44,1%) та часто (17,6%) ці труднощі виникають, і вони можуть мати різний ступінь впливу на процес прийняття

рішень. Рідше (29,4%) респонденти зазнають труднощі в знаходженні розв'язку, ніколи (5,9%) ця проблема не виникає абсолютно завжди (2,9%). Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.46).

Рисунок 2.46. Розв'язання проблем.

У таблиці (таблиця 2.47.) йдеться про техніки знаходження розв'язку проблеми.

Використання спеціальних технік для розв'язку проблеми.

12. Я використовую спеціальні техніки для розв'язку проблеми.	
Завжди	2,9%
Часто	20,6%
Іноді	32,4%
Рідко	26,5%
Ніколи	17,6%
Бали	3 бали

Респонденти вказали на труднощі в знаходженні розв'язку проблеми, які виникають у різних обсягах. Іноді (44,1%) та часто (17,6%) ці труднощі виникають, і вони можуть мати різний ступінь впливу на процес прийняття

рішень. Рідше (29,4%) респонденти зазнають труднощі в знаходженні розв'язку, ніколи (5,9%) ця проблема не виникає абсолютно завжди (2,9%). Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.47).

Рисунок 2.47. Техніки розв'язання проблем.

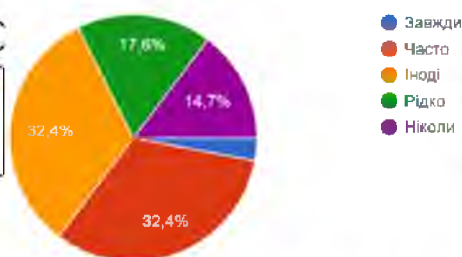
У таблиці (таблиця 2.48.) йдеться про емоції під час вирішення складних проблем.

Таблиця 2.48.

Проблема видається надто складною

13. Я сумую, якщо проблема видається надто складною	
Завжди	2,9%
Часто	32,4%
Іноді	32,4%
Рідко	17,6%
Ніколи	14,7%
Бали	3 бали

Респонденти вказали на те, що сумують, коли проблема здається надто складною в різних мірах. Іноді (32,4%) та часто (32,4%) вони відчують сум, коли стикаються з дуже складними проблемами. Рідко (17,6%) ця сумнівна реакція спостерігається, а ніколи (14,7%) вони не сумують у відповідних ситуаціях завжди (2,9%). Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунк 2.48.).

Рисунк 2.48. Складна проблема.

У таблиці (таблиця 2.49.) йдеться про вміння вийти з ситуації і виконати справу, якщо є можливість.

Таблиця 2.49.

Коли інші не беруться за справу, я роблю це, якщо можу

14. Коли інші не беруться за справу, я роблю це, якщо можу	
Завжди	8,8%

Часто	38,3%
Іноді	35,3%
Рідко	17,6%
Ніколи	5,9%
Бали	4 бали

Респонденти вказали на те, що сумують, коли проблема здається надто складною в різних мірах. Іноді (32,4%) та часто (32,4%) вони відчують сум, коли стикаються з дуже складними проблемами. Рідко (17,6%) ця сумнівна реакція спостерігається, а ніколи (14,7%) вони не сумують у відповідних ситуаціях завжди (2,9%). Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.49.)

Рисунок 2.49. Справа і можливості.

У таблиці (таблиця 2.50.) йдеться про вміння вийти з ситуації і виконати справу, якщо є можливість.

Таблиця 2.50.

Я люблю читати інструкції перед тим, як почати щось нове.

15 Я люблю читати інструкції перед тим, як почати щось нове	
Завжди	14,7%
Часто	23,5%
Іноді	32,4%
Рідко	14,7%
Ніколи	14,7%
Бали	3 бали

Ми визначили що респонденти показали свої підходи до читання інструкцій перед початком нових завдань. Деякі завжди (14,7%) це роблять, деякі часто (23,5%) звертаються до інструкцій. Іноді (32,4%) ця практика

застосовується, але для інших це рідко (14,7%) або навіть ніколи (14,7%).

Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.50.)

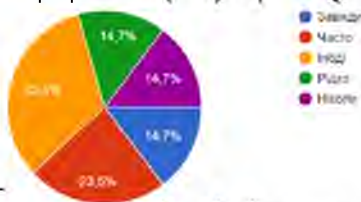

Рисунок 2.50. Інструкція.

У таблиці (таблиця 2.51) йдеться про творче знаходження рішень.

Таблиця 2.51.

Процес знаходження рішень – творчий.

16. Я вірю, що процес знаходження рішень – творчий	
Завжди	14,7%
Часто	20,6%
Іноді	35,3%
Рідко	20,6%
Ніколи	8,8%
Бали	3 бали

Респонденти висловили свою думку щодо процесу знаходження рішень

та його творчого характеру. Завжди (14,7%) та часто (20,6%) вони вірять, що цей процес є творчим. Іноді (35,3%) ця вправа також виявляється, але для інших вона рідко (20,6%) або навіть ніколи (8,8%) не характеризує процес

знаходження рішень як творчий. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.51.).

Рисунок 2.51. Творчість.

Підсумовуємо бали до блоку В:

$$3+3+4+3+3+3+3+3+3+2+3+2+3+2+4+2=46 \text{ балів}$$

Від 38 до 59 балів означає, що студенти часто призначають рішення, спираючись на непохитність та застосування загальноприйнятих методів, що базуються на досвіді розв'язання подібних завдань у минулому. Однак рекомендується звільнити себе від цього обмеження, оскільки це може веде до використання застарілих підходів в сучасних ситуаціях. Запрошується розвивати власну креативність та активно шукати нові та нестандартні методи розв'язання проблем.

Блок С: "Моє робоче середовище"

У таблиці(таблиця 2.52.) йдеться про думки інших людей щодо способів дій.

○ Таблиця 2.52.

Спосіб дій – найкращий

1. Люди в моїй організації думають, що їх спосіб дій – найкращий	
Завжди	5,9%
Часто	47,1%
Іноді	32,4%
Рідко	14,7%
Ніколи	0%
Бали	2 бали

У контексті відповідей респондентів на це запитання, можна визначити, що більшість людей в їхній організації (понад половина) вижили, що часто вважають свій спосіб дій найкращим. Також вказано, що іноді і рідко є такі моменти, коли ця думка поширюється на інших членів організації. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.52.).

Рисунок 2.52. Спосіб дій.

У таблиці(таблиця 2.53.) йдеться про думки щодо креативність є ключем до виживання.

Таблиця 2.53.

Креативність, як ключ до виживання

2. Навколо мене креативність сприймають як ключ до виживання	
Завжди	11,8%
Часто	20,6%
Іноді	44,1%
Рідко	11,8%
Ніколи	11,8%
Бали	3 бали

З відповідей респондентів на запитання видно, що більшість з них (понад половина) іноді або часто сприймає креативність як ключ до виживання. Деякі респонденти завжди вважають креативність таким ключем, а інші - рідко або ніколи. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.53).

Рисунок 2.53. ключ до виживання

У таблиці (таблиця 2.54.) йдеться про те, що межі повноважень студентів є чітко визначені

Таблиця 2.54.

Чіткі межі повноважень

3. Межі моїх повноважень чітко визначені	
Завжди	14,7%
Часто	20,6%
Іноді	44,1%
Рідко	20,6%
Ніколи	0%

Бали 3 бали

Результати відповідей респондентів показують, що чіткість меж повноважень у їхній організації відрізняється. Деякі респонденти вважають, що межі повноважень завжди чітко визначені, інші часто сприймають їх як чітко визначені, іноді так відбувається, але є й такі, що вважають, що межі повноважень чітко визначені рідко чи взагалі ніколи. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.54.).

Рисунок 2.54. Повноваження

У таблиці(таблиця 2.55.) йдеться про сприйняття корисних ідей.

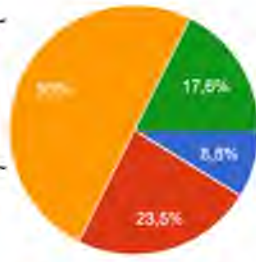
Таблиця 2.55.

Корисні ідеї сприймаються ззовні

4. Тут сприймаються корисні ідеї ззовні	
Завжди	8,8%
Часто	23,5%
Іноді	30%
Рідко	17,6%
Ніколи	0%
Бали	3 бали

Результати опитування вказують на різноманітні переконання серед респондентів щодо сприйняття корисних ідей із зовнішніх джерел. Деякі вважають, що корисні ідеї завжди сприймаються, інші часто це відзначають, іноді трапляється, але є й такі, що рідко сприймають корисні ідеї ззовні, а деякі респонденти взагалі не вважають, що це відбувається. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.55.).

НУБІ

- Завжди
- Часто
- Іноді
- Рідко
- Ніколи

аїни

Рисунок 2.55. Корисні ідеї.

У таблиці (таблиця 2.56) йдеться про обмеження творчості.

Таблиця 2.56.

Творчі обмеження

5. Час для творчих роздумів в цій організації є обмеженим	
Завжди	0%
Часто	32,4%
Іноді	35,3%
Рідко	20,6%
Ніколи	11,8%
Бали	3 бали

У даному дослідженні респонденти висловили різні переконання щодо доступності часу для творчих роздумів в організації. Деякі вважають, що час для творчих роздумів є обмеженим і це часто трапляється. Інші вважають, що такий час існує, але іноді. Третя група респондентів стверджує, що він обмежений, але рідко трапляється. Є також ті, хто стверджує, що час для творчих роздумів в організації завжди доступний. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.56.).

НУБІ

- Завжди
- Часто
- Іноді
- Рідко
- Ніколи

аїни

Рисунок 2.56. Обмеження.

У таблиці (таблиця 2.57) йдеться про змагання між працівниками

Таблиця 2.57.

НУБІ

аїни

Змагання працівників

6. Змагання між працівниками сприймається як здорове явище	
Завжди	14,7%
Часто	29,4%
Іноді	23,5%
Рідко	14,7%
Ніколи	17,6%
Бали	4 бали

У результаті дослідження можна зробити висновок, що співробітники мають різні погляди на змагання між колегами. Деякі респонденти завжди сприймають змагання як здорове явище в організації. Інші відзначили, що це часто має місце. Третя частина респондентів вважає, що такі змагання відбуваються іноді. Тим часом, деякі стверджують, що це рідко відбувається.

Є також ті, хто заперечує, що змагання між працівниками є здоровим явищем в будь-якому випадку. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.57).

Рисунок 2.57. «Щурячі перегони».

У таблиці(таблиця 2.58.) йдеться про затишну та орієнтовану на співробітництво організацію.

Таблиця 2.58.

Затишок і співробітництво

7. Я міг би охарактеризувати мою організацію як затишну та орієнтовану на співробітництво	
Завжди	20,6%
Часто	35,3%
Іноді	32,4%

Рідко	8,8%
Ніколи	2,9%
Бали	4 бали

У результаті дослідження виявлено, що в оцінках респондентів щодо організації переважають позитивні відгуки. Більшість респондентів вважають свою організацію затишною та спрямованою на співробітництво. За їхніми відповідями, ця характеристика має місце завжди та часто. Для іншої частини респондентів ця характеристика іноді характерна. Рідше відзначається та обмежується "іноді", та лише декілька респондентів стверджують, що організація рідко або ніколи може бути описана таким чином. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.58.)

Рисунок 2.58. Затишне співробітництво.

У таблиці(таблиця 2.59.) йдеться про знаходження проблем.

Таблиця 2.59.

Ми любимо знаходити проблеми

8. У цій організації ми любимо знаходити проблеми	
Завжди	2,9%
Часто	26,5%
Іноді	44,1%
Рідко	5,9%
Ніколи	20,6%
Бали	3 бали

За результатами дослідження можна зазначити, що в організації виявлено різний підхід до сприйняття проблем. Деякі респонденти стверджують, що вони завжди відкриті до пошуку проблем. Інші часто

виявляють бажання знаходити проблеми. Третина респондентів вказує, що це може траплятися іноді. Однак деякі відмовляються від пошуку проблем, і це стоєється відповідей "рідко" та "ніколи". Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.59.).

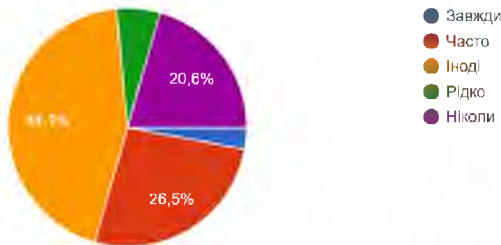

Рисунок 2.59. Знаходити проблеми.

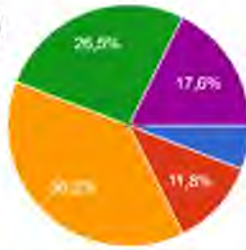
У таблиці (таблиця 2.60) йдеться про людей, що є креативними.

Креативні мрійники

9. Тут, якщо ви креативні, це означає – мрійник	
Завжди	5,9%
Часто	11,8%
Іноді	38,2%
Рідко	26,5%
Ніколи	17,6%
Бали	3 бали

У результаті аналізу відповідей респондентів можна встановити, що в організації сприйняття креативності та мрійництва корелює. Деякі респонденти стверджують, що завжди вважають креативних людей мрійниками. Інші вважають це частим явищем. Іноді ця залежність спостерігається, але не завжди. Також є ті, хто вважає, що це рідко має місце, і навіть ті, хто заперечує цю залежність. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.60.).

НУБІ

- Завжди
- Часто
- Іноді
- Рідко
- Ніколи

аїни

Рисунок 2.60. Креативний мрійник.

У таблиці (таблиця 2.61) йдеться про свободу креативного мислення.

Таблиця 2.61.

Вільні креативні люди

10. У цій організації креативним людям дають свободу	
Завжди	20,6%
Часто	23,5%
Іноді	35,3%
Рідко	14,7%
Ніколи	5,9%
Бали	3 бали

На підставі відповідей респондентів можна визначити, що в цій організації ставлення до креативних людей різноманітне. Часто (23,5%) креативним працівникам надається свобода. Ще іноді (35,3%) вони отримують цю можливість. Проте рідко (14,7%) це має місце. Існують також випадки, коли креативним людям не надається свобода (5,9%), і навіть винятково рідко (20,6%) це трапляється завжди. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.61.).

НУБІ

- Завжди
- Часто
- Іноді
- Рідко
- Ніколи

аїни

Рисунок 2.61. Свобода.

У таблиці (таблиця 2.62.) йдеться про те, чи організаційні процедури

перешкоджають ідеям.

Таблиця 2.62

Вбивство ідей

11. Організаційні процедури вбивають ідеї

Завжди	8,8%
Часто	11,8%
Іноді	35,3%
Рідко	29,4%
Ніколи	14,7%
Бали	3 бали

Результати анкетування свідчать про те, що більшість респондентів вважає, що організаційні процедури іноді (35,3%) можуть вбивати ідеї.

Частина відповідей також свідчить про те, що це рідко (29,4%) має місце. Деякі респонденти стверджують, що це відбувається часто (11,8%), але значна частина навіть не спостерігала такого ефекту. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.62.).

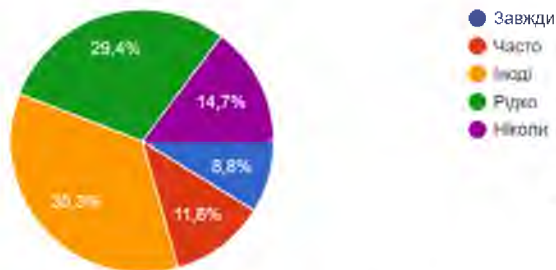

Рисунок 2.62. Перешкода ідеї.

У таблиці (таблиця 2.63) йдеться про вільне висловлювання ідей та безпеку.

Таблиця 2.63

Вільне висловлення своїх ідей

12. Я можу вільно висловлювати свої ідеї, не боячись, що їх

вкрадуть	
Завжди	17,6%
Часто	32,4%

Іноді	29,4%
Рідко	11,8%
Ніколи	8,8%
Бали	4 бали

НУБІП України

Деякі респонденти завжди відчувають впевненість і можливість вільно висловлювати свої ідеї без страху, що їх викрадуть (17,6%). Інші вказали, що це відбувається часто (32,4%), що також свідчить про високий рівень впевненості в цьому питанні. Деякі респонденти відчувають таку впевненість іноді (29,4%), але рідше. Решта відповідають, що можливість вільно висловлювати ідеї без страху викрадення рідко (11,8%) або взагалі ніколи (8,8%). Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.63).

Рисунок 2.63. Ідейність.

У таблиці (таблиця 2.64.) йдеться про нові рішення.

Таблиця 2.64.

Мене зупинять, якщо я почну пропонувати нові рішення

13. Мене зупинять, якщо я почну пропонувати нові рішення	
Завжди	0%
Часто	14,7%
Іноді	26,5%
Рідко	38,3%

Ніколи	20,6%
Бали	4 бали

НУБІП України

Деякі респонденти стверджують, що їх ніколи не зупиняє, коли вони починають пропонувати нові рішення (20,6%). Ще одна частина респондентів вважає, що це рідко трапляється (38,2%). Інші респонденти вказують, що іноді їх можуть зупинити (26,5%). Часто таку ситуацію спостерігають менше, але

всє ж є певний процент респондентів, які стверджують, що їх часто зупиняють, коли вони пропонують нові рішення (14,7%). Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.64).

Рисунок 2.64.Нові рішення.

У таблиці(таблиця 2.65.) йдеться про цінність хороших ідей.

Хороші ідеї являють цінність самі по собі

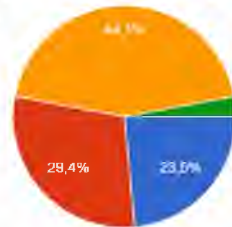
Таблиця 2.65.

14. Тут хороші ідеї являють цінність самі по собі	
Завжди	23,5%
Часто	29,4%
Іноді	44,1%
Рідко	2,9%
Ніколи	0%
Бали	3 бали

Багато респондентів вірять, що в їхній організації хороші ідеї мають цінність самі по собі. Зокрема, 23,5% респондентів вважають, що це завжди

так. Ще 29,4% стверджують, що ця ситуація часто має місце. Інші респонденти вказують, що це інколи спостерігається (44,1%). Це свідчить про те, що в цій організації позитивно ставляться до ідей, і ці ідеї вважаються цінними незалежно від частоти виникнення. Графічно ці дані зображені на малюнку

(Рисунок 2.65.).

- Завжди
- Часто
- Іноді
- Рідко
- Ніколи

Рисунок 2.65. Хороші ідеї.

У таблиці (таблиця 2.66) йдеться про детальний опис нових ідей.

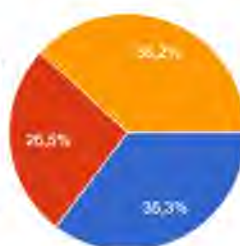
Таблиця 2.66.

Деталізація ідей

15. Нові ідеї повинні бути детально описані	
Завжди	35,3%
Часто	26,5%
Іноді	38,2%
Рідко	0%
Ніколи	0%
Бали	3 бали

Результати анкетування свідчать, що в організації загалом нові ідеї повинні бути детально описані. Завжди (35,3%) та іноді (38,2%) респонденти найчастіше вказують на необхідність детального опису нових ідей. Часто (26,5%) це також зустрічається, але найрідше рідко (0%) і ніколи (0%).

Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.66.).

- Завжди
- Часто
- Іноді
- Рідко
- Ніколи

Рисунок 2.66. Детальність.

У таблиці (таблиця 2.67) йдеться про інноваційне схвалення.

Таблиця 2.67.

Інновації схвалюються

16. Інновації схвалюються	
Завжди	44,1%
Часто	26,8%
Іноді	26,5%
Рідко	2,9%
Ніколи	0%
Бали	5 балів

Результати дослідження показують, що інновації в організації схвалюються значною кількістю респондентів. Завжди (44,1%) вказали, що інновації завжди схвалюються. Ще 26,5% респондентів зазначили, що це трапляється часто, і також 26,5% - іноді. Рідко це схвалюється лише 2,9% респондентів, а ніколи - 0%. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.67.).

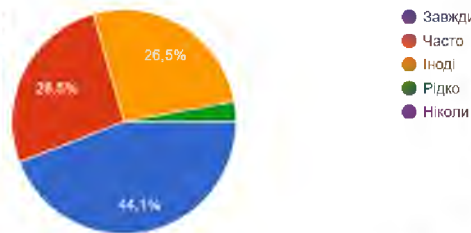

Рисунок 2.67. Інноваційність.

Підбита підсумків до блоку С:

$$2+3+3+3+3+4+4+3+3+3+4+4+3+3+5=53 \text{ балів}$$

38–59. Можливо, студентам іноді складно проявляти креативність.

Проте, важливо використовувати доступні можливості для створення змін у навколишньому середовищі.

Загальний висновок створений на підсумуванні 3-х блоків А, В, С.

A+B+C

Блок А: $3+3+5+5+3+5+3+3+3+3+3+2+5+3+4+1=54$ балів

Блок В: $3+3+4+3+3+3+3+3+2+3+2+3+2+4+2=46$ балів

Блок С: $2+3+3+3+3+4+4+3+3+3+3+4+4+3+3+5=53$ балів

$54+46+53=153$ бали(загальний бал)

У висновку другого опитування, можна сказати, що у студентів існує значний потенціал у сфері креативності, але наразі цей потенціал залишається прихованим і обмеженим. Ця обмеженість може бути наслідком їхньої особистої здатності, підходу до розв'язання проблем або робочого середовища.

Студенти мають можливість внести зміни у кожен з цих аспектів, тому їм варто розглянути, чому вони зволікають цими можливостями.

Під час порівняння першого опитування, ми помітили, що у студентів на 1 бал рівень допитливості та креативності зріс, через показник питання №7 і тепер становить 11 балів з 12 можливих, а до проведення заходу був 10 з 12 балів.

У таблиці(таблиця 2.68.) йдеться про виконання незнайомих справ та відчуття досконалості.

Таблиця 2.68.

Виконати незнайому справу.

7. Вам необхідно виконати незнайому справу. Чи відчуваєте ви бажання зробити це досконало?	
а) так	54,2%
б) задовольняєтесь тим, чого встигли досягти	12,5%
в) так, але тільки тоді, коли мені це подобається	33,3%

За цим опитуванням можна сказати, що більшість респондентів відчувають бажання виконувати незнайому справу, особливо, якщо їм це подобається, але також є і ті, хто задовольняється тим, чого встигли досягти. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.68.).

НУБІ

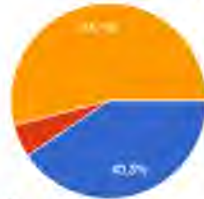
- а) так
- б) задовольняєтесь тим, чого встигли досягти
- в) так, але тільки тоді, коли мені це подобається

ЇНИ

Рисунок 2.68. Відчуття досконалості.

Наші дані первинного і вторинного дослідження відрізняються. Графічно ці дані зображені на малюнках (Рисунок 2.68.) і (Рисунок 2.69.).

НУБІ

- а) так
- б) задовольняєтесь тим, чого встигли досягти
- в) так, але тільки тоді, коли мені це подобається

НУБІ

Рисунок 2.69. Відчуття досконалості (первинне дослідження).

Якщо порівнювати показники, то можна сказати, що показник зріс через те, що у первинному дослідженні студенти відповіли, що готові досконало виконувати незнайому справу, кільки якщо це їх цікавить, а у вторинному дослідженні нами було відмчено, що більшість студентів істові досконало виконувати будь-яку справу.

НУБІ

Показники віри в себе, вміння абстрактно мислити, стійкість і переконливість, рівень слухової та зорової пам'яті, прагнення до особистісної незалежності, амбіційність та зосередженість на справах залишаються на тому ж самому рівні.

НУБІ

У таблиці (таблиця 2.69.) йдеться про невдачі.

Таблиця 2.69.

НУБІ

Спіткання невдач.

9. Коли вас спіткає невдача, то

а) розчаровуєтесь, втрачаєте інтерес	25%
б) припиняєте дію, бо її здійснення стає не реальним	2,7%

НУБІ

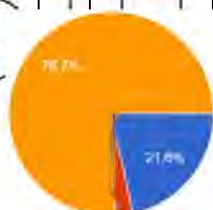
УКРАЇНИ

ЇНИ

в) продовжуєте робити свою справу, навіть тоді, коли перешкоди подолати важко. 75,7%

З опитування ми бачимо, що майбутні педагоги

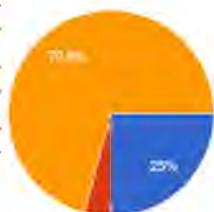
НУБіП є стійкими і не зважаючи на перешкоди, готові йти вперед. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.70.)

- а) розчаровується, втрачає інтерес;
- б) приймає дію, бо її здійснення стає не реальним
- в) продовжуєте робити свою справу, навіть тоді, коли перешкоди подолати важко

Рисунок 2.70. Невдача (вторинне дослідження).

Наші дані первинного і вторинного дослідження не відрізняються за системою балів, але мають різницю у відсотках. Графічно ці дані зображені на малюнках (Рисунок 2.70.) і (Рисунок 2.71.).

- а) розчаровується, втрачає інтерес;
- б) приймає дію, бо її здійснення стає не реальним
- в) продовжуєте робити свою справу, навіть тоді, коли перешкоди подолати важко

Рисунок 2.71. Невдача (первинне дослідження)

Проаналізувавши, можна побачити, що зміни у балах немає, лише у відсотках, наприклад (5.1%) і ми бачимо, що у первинному дослідженні 70,8% студентів долають перешкоди і намагаються вирішити справу до кінця, а у вторинному дослідженні цей відсоток студентів зростає до 75,8%, що показує прогрес.

У другому опитуванні нами було визначено, що змін у балах не відбулося. Як, наприклад, у цьому питанні:

У таблиці (таблиця 2.70.) йдеться про невдачі.

Таблиця 2.70.

Інновації схвалюються

16. Інновації схвалюються

Завжди	39,1%
Часто	30,4%
Іноді	21,7%
Рідко	8,7%
Ніколи	0%
Бали	5 балів

Результати дослідження показують, що інновації в організації схвалюються значною кількістю респондентів. Завжди (44,1%) вказали, що інновації завжди схвалюються. Ще 26,5% респондентів зазначили, що це трапляється часто, і також 26,5% - іноді. Рідко це схвалюється лише 2,9% респондентів, а ніколи - 0%. Графічно ці дані зображені на малюнку (Рисунок 2.72.).

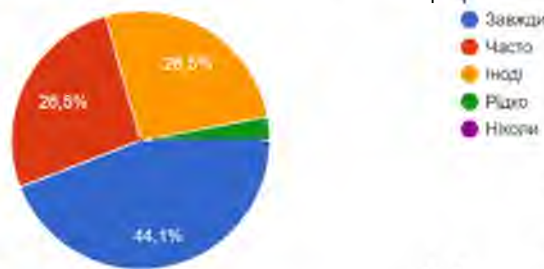

Рисунок 2.72. Інноваційність (первинне опитування).

Наші дані первинного і вторинного дослідження не відрізняються за системою балів, але мають різницю у відсотках. Графічно ці дані зображені на малюнках (Рисунок 2.72.) і (Рисунок 2.73.).

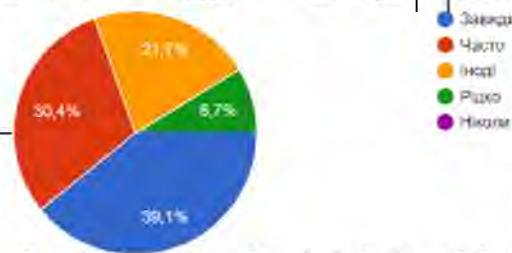

Рисунок 2.73. Інноваційність (вторинне опитування).

Можемо побачити, що є відмінності лише у відсотках, але на бали це не впливає, тому бали залишаються такими самими.

Ми маємо різницю в балах лише в +1 бал у такому питанні з блоку В: У таблиці (таблиця 2.71.) йдеться про внутрішні відчуття.

Таблиця 2.71.

Моє внутрішнє відчуття допомагає мені (первинне дослідження)

4. Моє внутрішнє відчуття допомагає мені	
Завжди	20,6 %
Часто	29,4%
Іноді	38,2%
Рідко	5,9%
Ніколи	5,9%
Бали	3 бали

Нами було зазначено, що у первинному опитуванні 38,2% відповіли, що іноді мають внутрішнє відчуття, але у вторинному дослідженні більшість людей відповіла, що часто. Саме через це у вторинному дослідженні бал з 3-х змінюється на 4. Також ми можемо простежити зміни у відсотках, що у вторинному дослідженні показники відповіді завжди зростає на 1,1% та показники у відповідях іноді і рідко зменшилися, а показник ніколи = 0%. Через це запитання ми маємо у блоці А, у вторинному дослідженні загальний бал блоку = 47 балів.

$A+B+C$
 $54+47+53=154$ бали (загальний бал). Загальний бал вторинного дослідження не впливає на загальний висновок опитування.

Висновок з вторинного опитування так само вказує на значний потенціал у сфері креативності серед студентів. Однак цей потенціал наразі залишається прихованим і обмеженим. Ймовірно, така обмеженість може бути обумовлена різними чинниками, включаючи особисті здібності, підходи до вирішення завдань та робоче середовище.

Студенти мають можливість удосконалити свій потенціал у креативності, розглядаючи можливі причини, що гальмують їхній розвиток.

Причини через які не змінилися показники вторинного дослідження:

- Варто було б провести в декілька тижнів заходи для студентів.

• Не всі студенти були за мотивовані, було б добре попрацювати спочатку над мотивацією студентів.

• Обмежений час. Можливо, студенти не мали достатньо часу для саморефлексії та вдосконалення своїх навичок і якостей. Вимірювання змін у психологічних аспектах може потребувати тривалого часу та системної роботи.

• Стійкість. Деякі психологічні якості та особистісні риси можуть бути відносно стійкими впродовж тривалого періоду, і зміни в них можуть виявлятися повільними. А наше дослідження це виявило.

• Ситуація в Україні, що пов'язана з військовим станом.

2.2. Розробка та апробація методики розвитку креативності майбутніх педагогів (на прикладі НУБіП України).

Запропонований захід (Додаток А) спрямований на розвиток креативності студентів-майбутніх педагогів і має на меті підготувати їх до творчого та нестандартного мислення. Ця методика може бути корисною для студентів НУБіП України, оскільки надає можливість практикувати та розвивати навички, які їм знадобляться в майбутній педагогічній діяльності.

Очікувані результати, такі як вміння мислити нестандартно, спільна робота в команді та творчий підхід до завдань, є важливими для педагогів у сучасному освітньому процесі. Методика має потенціал сприяти розвитку цих навичок серед студентів.

Сам захід включає в себе різноманітні завдання, які стимулюють креативність і розвивають творчі навички студентів. Завдання "Творчі відповіді" та "Найкреативніше речення" допомагають студентам думати нестандартно та висловлювати свої ідеї творчими способами. "Острів" сприяє розвитку спільної роботи в команді та знаходженню нестандартних рішень.

Завдання "Так само як..." допомагає створювати аналогії та асоціації, що є важливим для розвитку креативності. "Архітектор" та "Асоціації"

стимулюють створення нестандартних зображень та асоціацій.

Завдання "50 способів" допомагають студентам думати творчо і генерувати багато ідей для використання предметів. "7 хвилин" вимагає швидкості та креативності у відповідях на запитання.

Завдання "Що робити?" спонукає студентів мислити нестандартно та шукати креативні рішення для роботи зі складною ситуацією, що може зустрітися в педагогічній практиці.

Загалом, ця методика розвитку креативності може бути корисною для майбутніх педагогів, оскільки допомагає розвивати в них необхідні навички для успішної роботи в сучасному освітньому середовищі.

2.3. Відгуки та результати після реалізації програми

В підсумку можна зазначити, що результати первинного і вторинного досліджень вказується на наявність значного потенціалу у сфері креативності серед студентів, зокрема майбутніх педагогів НУБіП України. В першій групі питань студенти набрали 10 балів із 12 можливих, що свідчить про високий рівень креативності та інтелектуальної активності.

У другій групі питань було виявлено, що багато студентів відчувають впевненість у собі та своїх силах, але також існує значна частина, яка має низьку самооцінку. Загальний бал респондентів в цій групі склав 9 балів із 12 можливих.

Третя група питань показала, що майбутні педагоги є дуже стійкими та переконливими студентами, готовими подолати різні бар'єри та працювати якісно та результативно. У цій групі питань студенти отримали максимальний бал - 6 із 6 можливих.

У четвертій групі питань студенти виявили в собі амбіції, які можуть бути корисними в майбутній педагогічній роботі. Бал в цій групі склав 3 із 3 можливих.

П'ята та шоста групи питань стосувалися слухової та зорової пам'яті. У

п'ятій групі студенти отримали 3 бали із 6 можливих, що свідчить про середній рівень слухової пам'яті. У шостій групі студенти мали добру зорову пам'ять та отримали максимальний бал - 3 із 3 можливих.

У сьомій групі питань більшість студентів не виражає бажання бути незалежними особистостями, отримавши 2 бали із 3 можливих.

У восьмій групі питань студенти показали вище середній результат у абстрактному мисленні, отримавши 5 балів із 6 можливих.

У дев'ятій групі питань студенти виявили низький рівень зосередженості на справі, отримавши 1 бал із 3 можливих.

Загальний висновок полягає в тому, що у майбутніх педагогів є потенціал для творчого виявлення себе. Вони мають відповідні якості, які сприяють їхній здатності генерувати нові ідеї та шукати рішення.

Висновки до розділу 2

У другому розділі дослідження були проведені констатувальний та формувальний експерименти з метою вивчення ступеня розвитку креативності майбутніх педагогів, а також впливу розробленої та апробованої методики розвитку креативності на їхні психологічні характеристики. Дослідження проводилося на прикладі студентів Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Під час констатувального експерименту було виявлено, що серед майбутніх педагогів існує велика різноманітність рівня розвитку їхньої креативності. Більшість студентів виявили певний потенціал для розвитку креативних здібностей, однак значна частина мала дефіцит у цій сфері.

Після розробки та апробації методики розвитку креативності спостерігалася позитивна динаміка у розвитку цієї якості серед студентів.

Відзначалося поліпшення їхнього абстрактного мислення, зорової та слухової пам'яті, зосередженості на справі та інших психологічних характеристик, пов'язаних з креативністю. Це свідчить про ефективність розробленої

методики та її спроможність покращити розвиток креативних здібностей майбутніх педагогів

НУБІП України

Відгуки після реалізації програми були в цілому позитивними. Багато студентів відзначили покращення своєї креативності та впевненість у власних здібностях. Однак, деякі вказали на необхідність подальшого вдосконалення програми та більшої системності в розвитку креативності.

НУБІП України

Отже, результати другого розділу свідчать про успішну розробку та апробацію методики розвитку креативності серед майбутніх педагогів НУБІП України. Ця програма має потенціал покращити розвиток креативних здібностей студентів, що є важливим аспектом їхньої підготовки до майбутньої професійної діяльності в освітній сфері.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ДОДАТКИ

Додаток А

Розробка заходу

Година проведення:

1,5 години

НУБІП України

Вікова категорія:

Студенти НУБІП України

Форма занять:

Групова та індивідуальна

НУБІП України

Мета: Допомогти студентам-майбутнім педагогам розвинути креативність особистості.

Обладнання:

Аркуш, ручка, кольорові олівці

Очікувані результати:

- Вміння мислити нестандартно
- Вміння працювати в команді
- Студенти навчаться підходити до завдань з творчістю і креативністю, що допоможе у майбутній роботі.

НУБІП України

Хід заходу:

Завдання 1 «Творчі відповіді»

Студенти максимально креативно відповідають на питання.

Як розрізати торт без ножа?

Як зайти в будівлю без ключа?

Як прогладити штани без праски?

НУБІП України

Завдання 2 «Найкреативніше речення»

Учасники мають з поданих слів створити креативне велике речення.

Кіт-Офіціант

НУБІП України

Лев-Весна

Торт-Пісок

Дерево-Сметана

Приклад: «Кіт у чоботях є великим гурманом, саме тому офіціант кожного разу приносить йому смажену курочку під різними ягідними соусами.»

Завдання 3 «Острів»

Студенти поділяються на 2 групи і кожна група уявляє, що потрапляє на острів де у них є безліч ручок і дерева. Вони мають вигадати, що, завдяки чому і як створять учасники щоб вижити на острові.

Завдання 4 «Так само як...»

Студенти отримують слово і мають провести паралель.

Дерево,

Годинник,

Бджола,

Телефон.

Приклад «Дерево відноситься до лісу, так само, як сторінка до книжки»

Завдання 5 «Архітектор»

Студенти на аркуші паперу записують 5 слів, з яких мають намалювати будинок.

Кінь,

Лимон,

Гірлянда,

Квітка,

Ноутбук.

Завдання 6 «Асоціації»

Студентам кажуть слова, а вони швидко надають асоціацію до них.

Цукерка

Дробина

Джсерельце

Міксер

Держава

Україна

Мозок.

Завдання 7 «50 способів»

Студенти мають віднайти 50 способів, що можна зробити з предметом і записати їх за 10 хв.

НУБІП УКРАЇНИ

Пакет для сміття

Скріпки

Книга

Завдання 8 «7 хвилин»

Протягом 7 хвилин студенти мають написати відповідь на питання і перерахувати слова з творчим підходом.

НУБІП УКРАЇНИ

Що може бути круглої форми?

Приклад: м'яч, сумка, шлем...

Завдання 9 «Що робити?»

Студенти мають уявити ситуацію і знайти рішення.

Уявіть собі, що Ви працюєте педагогом і до Вас привели дитину, яка взагалі не контролювана, весь час бігає, кричить, дькає інших дітей і не хоче грати з іграшками, що можна зробити в цій ситуації?

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

ДЖЕРЕЛА

1. Освітній проєкт «На Урок» / Стаття / "Л.С. Виготський про дитячу творчість" URL: <https://naurok.com.ua/statiya-l-s-vigotskiy-pro-dityachu-tvorchist-19444.html> (дата звернення 25.08.2023)
2. Антон Семенович Макаренко (1888– 1939) // Персоналії в історії національної педагогіки. 22 видатних українських педагогів: підручник для студ. вищ. навч. закладів / А. М. Бойко, В. Д. Бардінова, Л. Л. Безобразова та ін. ; М-во освіти і науки України. – Київ : Професіонал, 2004, с. 504–529. URL: <https://library.rshu.edu.ua/images/pdf/makarenko.pdf> (дата звернення 25.08.2023)
3. Ilona Zeber-Dzikowska, Joanna Bąk. Nauczyciel w lustrze refleksji Rola twórczości pedagogicznej w kształceniu i praktyce zawodowej, 2021 <https://libra.ibuk.pl/reader/nauczyciel-w-lustrze-refleksji-rola-tworczosci-pedagogicznej-w-ilona-zeber-dzikowska-joanna-263185> (дата звернення 01.09.2023)
4. Elkhonon Goldberg «Креативність», 2018 URL: <https://libra.ibuk.pl/reader/kreatywnosc-elkhonon-goldberg-199894> (дата звернення 02.09.2023)
5. Павленко В.В. Креативність учителя як чинник розвитку педагогічної творчості / В.В. Павленко // Формування дидактичної компетентності педагогів дошкільної та початкової освіти: збірник науково-методичних праць / за заг. ред. В.Є. Литнєва, Н.Є. Колесник, Т.В. Наумчук. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2015.– 648 с. – С.145-150. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/16821/1/%D0%BF%D0%B0%D0%B2.pdf> (дата звернення 03.09.2023)
6. Білюк О.В. Творчість вчителя в контексті його професійного розвитку, Науковий вісник мду імені В.О.Сухомлинського, с.43 URL: http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/files/8_2.pdf (дата звернення 07.09.2023)

7. Катерина Балахтар, Алла Москальова. Креативність педагогічних працівників як чинник їхнього суб'єктивного благополуччя, спецкурс для викладачів іноземних мов, 2020, с.81

URL: https://lib.iitta.gov.ua/723056/1/%D0%A1%D0%BF%D0%B5%D1%86%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%20Balakhtar%20Moskalova%20%D0%B8%D1%82%D1%83%D0%BB.2020_a5_new.pdf (дата звернення 05.09.2023)

8. Катерина Балахтар, Алла Москальова. Креативність педагогічних працівників як чинник їхнього суб'єктивного благополуччя, спецкурс для викладачів іноземних мов, 2020, с.17

URL: https://lib.iitta.gov.ua/723056/1/%D0%A1%D0%BF%D0%B5%D1%86%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%20Balakhtar%20Moskalova%20%D0%B8%D1%82%D1%83%D0%BB.2020_a5_new.pdf (дата звернення 07.09.2023)

9. Катерина Балахтар, Алла Москальова. Креативність педагогічних працівників як чинник їхнього суб'єктивного благополуччя, спецкурс для викладачів іноземних мов, 2020, с.11

URL: https://lib.iitta.gov.ua/723056/1/%D0%A1%D0%BF%D0%B5%D1%86%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%20Balakhtar%20Moskalova%20%D0%B8%D1%82%D1%83%D0%BB.2020_a5_new.pdf (дата звернення 12.09.2023)

10. Катерина Балахтар, Алла Москальова. Креативність педагогічних працівників як чинник їхнього суб'єктивного благополуччя, спецкурс для викладачів іноземних мов, 2020, с.19

URL: https://lib.iitta.gov.ua/723056/1/%D0%A1%D0%BF%D0%B5%D1%86%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%20Balakhtar%20Moskalova%20%D0%B8%D1%82%D1%83%D0%BB.2020_a5_new.pdf (дата звернення 16.09.2023)

11. Катерина Балахтар, Алла Москальова. Креативність педагогічних працівників як чинник їхнього суб'єктивного благополуччя, спецкурс

URL: https://lib.iitta.gov.ua/723056/1/%D0%A1%D0%BF%D0%B5%D1%86%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81_Balakhtar_Moskalova_%D1%82%D0%B8%D1%82%D1%83%D0%BB.2020_a5_new.pdf (дата звернення 15.09.2023)

12. Олена Плахотник. Креативний менеджмент, 2022, с.7

URL: <https://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/3/33/7-33-kt44.pdf> (дата звернення 01.10.2023)

13. Daniel. Typy twórczości według Masłowa, DeGraffa, Taylora i

Guilforda, 2017 URL: <https://www.recursosdeautoavuda.com/pl/rodzaje-kreatywno%C5%9Bci> (дата звернення 06.10.2023)

14. Микола Дубінка. Особливості творчості педагога в контексті ідей

гуманістичної педагогіки В.О. Сухомлинського URL:

<https://core.ac.uk/download/pdf/53035141.pdf> (дата звернення 10.10.2023)

15. Методи розвитку креативного мислення. URL: [https://gamehub-](https://gamehub-cbhe.deusto.es/wp-content/uploads/2016/04/KNTU_local_training_04052017_part2.pdf)

[cbhe.deusto.es/wp-](https://gamehub-cbhe.deusto.es/wp-content/uploads/2016/04/KNTU_local_training_04052017_part2.pdf)

[content/uploads/2016/04/KNTU_local_training_04052017_part2.pdf](https://gamehub-cbhe.deusto.es/wp-content/uploads/2016/04/KNTU_local_training_04052017_part2.pdf) (дата

звернення 12.10.2023)

16. Катерина Балахтар, Алла Москальова. Креативність педагогічних

працівників як чинник їхнього суб'єктивного благополуччя, 2020, с. 22-

25.

URL: https://lib.iitta.gov.ua/723056/1/%D0%A1%D0%BF%D0%B5%D1%86%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81_Balakhtar_Moskalova_%D1%82%D0%B8%D1%82%D1%83%D0%BB.2020_a5_new.pdf (дата звернення 27.10.2023)

17. Катерина Балахтар, Алла Москальова. Креативність педагогічних

працівників як чинник їхнього суб'єктивного благополуччя, 2020, с. 27-

32.

URL: https://lib.iitta.gov.ua/723056/1/%D0%A1%D0%BF%D0%B5%D1%86%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81_Balakhtar_Moskalova_%D1%82

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України